

Únor - duben
2016

Sociologický průzkum

Průzkum veřejného mínění o
názorech obyvatel Kraje Vysočina na kriminalitu,
prevenci kriminality a kyberkriminalitu

Mgr. Daniel Hanzl, sociolog

Zadavatel:

Vysočina

kraj se sídlem: Žižkova 57, Jihlava
zastoupený: MUDr. Jiřím Běhounkem, hejtmanem kraje
k podpisu smlouvy pověřen: MUDr. Jiří Běhounek, hejtman
IČO: 70890749
Bankovní spojení: Volksbank CZ, a.s.,
Č.Ú.: 4200187955/6800
Tel.: 564 602 111
E-mail: posta@kr-vysocina.cz
Internetové stránky: www.kr-vysocina.cz

Vyhotovitel:

Mgr. Daniel Hanzl, sociolog

se sídlem: Bří Čapků 37, 586 01 Jihlava
k podpisu smlouvy pověřen: Mgr. Daniel Hanzl
IČO: 72352531
Bankovní spojení: Česká spořitelna, a.s.
Č.Ú.: 0903294193/0800
Tel.: 605 504 843
E-mail: danhanzl@centrum.cz

OBSAH

1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O PRŮZKUMU	4
2 METODOLOGIE PRŮZKUMU	5
3 POPIS SOUBORU RESPONDENTŮ	6
4 POCIT BEZPEČÍ A OBAVA Z KRIMINALITY	7
5 ZDROJE TRESTNÉ ČINNOSTI A KRIMINÁLNÍ POTENCIÁL SOCIÁLNÍCH SKUPIN	14
6 POROVNÁNÍ KRIMINALITY SE STAVEM PŘED 5 LETY	18
7 MÍRA INFORMOVANOSTI A ZKUŠENOST S KRIMINALITOU	22
8 OPATŘENÍ PROTI KRIMINALITĚ	27
9 HODNOCENÍ INSTITUCÍ ELIMINUJÍCÍCH KRIMINALITU	32
10 PERCEPCE ELEKTRONICKÉ KRIMINALITY (KYBERKRIMINALITA)	34
PŘÍLOHY	40

1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O PRŮZKUMU

Název průzkumu	Průzkum veřejného mínění o názorech obyvatel Kraje Vysočina na kriminalitu, prevenci kriminality a kyberkriminalitu.
Charakter průzkumu	Reprezentativní
Způsob výběru respondentů	Kvótní
Sledované znaky	Věk, pohlaví, vzdělání, příslušnost k ORP
Povaha výzkumu	Kvantitativní
Metoda sběru dat	Face to face – tazatelství podle předepsaných kvót v rámci 15 lokalit podle příslušnosti k ORP v Kraji Vysočina technikou PAPI (Paper Assisted Personal Interviewing)
Tazatelé	Vlastní tazatelská síť
Školení tazatelů	22. 2. 2016
Období sběru dat	Únor, březen 2016
Zpracování dat	Program SPSS, MS Office – Word, Excel
Předání závěrečné zprávy	1. 4. 2016
Prezentace závěrečné zprávy	1. 4. 2016

2 METODOLOGIE PRŮZKUMU

Mgr. Daniel Hanzl, předkládá závěrečnou zprávu sociologického průzkumu, který se zabýval „průzkumem veřejného mínění o názorech obyvatel Kraje Vysočina na kriminalitu, prevenci kriminality a kyberkriminalitu“. Průzkum byl realizován na vzorku 1030 respondentů (přesah původního zadání 1000 respondentů byl zvolen z důvodu předpokládané chybovosti vyplnění tak, aby po kontrole a vyřazení neúplných nebo špatně vyplněných dotazníků bylo dále pracováno s předepsaným souborem respondentů) a po kontrole a vyřazení všech neúplných a špatně vyplněných dotazníků bylo dále pracováno s předepsaným souborem 1000 respondentů.

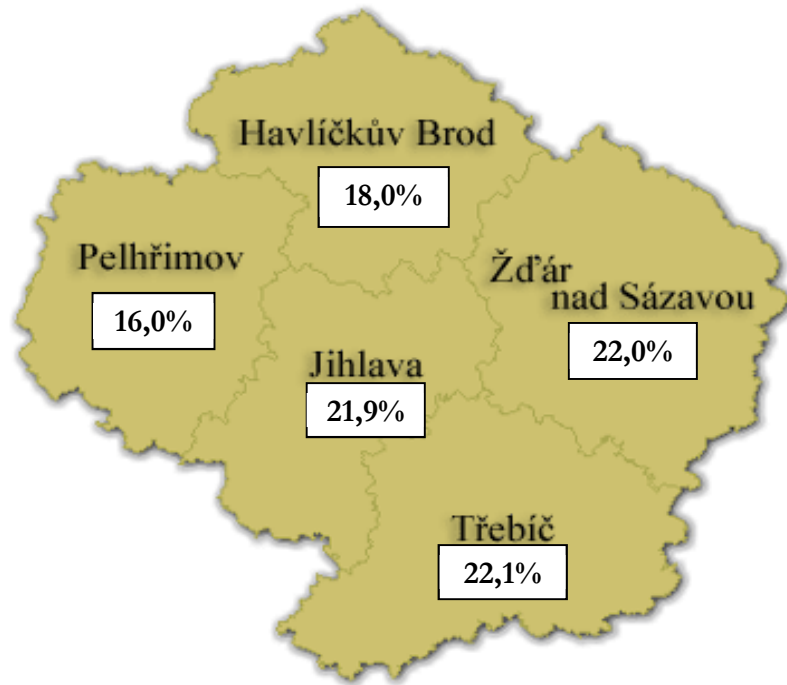
Sociologický průzkum byl proveden metodou dotazníkového šetření a základní soubor byl tvořen obyvateli Kraje Vysočina starších 18 let. Výběr konkrétních jednotek zjišťování byl proveden metodou kvótního výběru, který reflektuje demografickou situaci populace Kraje Vysočina starší 18 let. Pro potřeby dotazníkového šetření byly stanoveny následující kvótní znaky: pohlaví, věk, vzdělání a příslušnost k obci s rozšířenou působností (dále jen ORP). Všechna výchozí data pro stanovení kvót byla převzata z databázi Českého statistického úřadu veřejně dostupných na webu ČSÚ¹.

Záměrem vykonavatele zakázky – Mgr. Daniela Hanzla – je předložit objednavateli sumu dat v přehledné a snadno uchopitelné podobě. Analýzy, interpretace a prezentace dat byly koncipovány tak, aby umožňovaly práci s daty co nejširšímu spektru čtenářů z řad zaměstnanců Krajského úřadu Kraje Vysočina, kteří se budou podílet na koncepci krajské strategie eliminace kriminality a kyberkriminality.

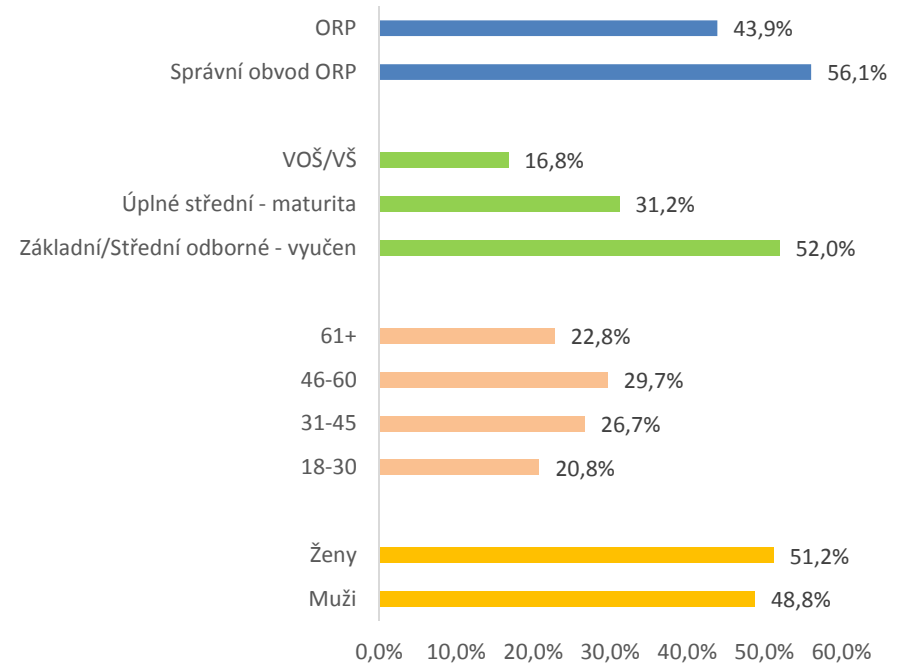
¹ www.czso.cz

3 POPIS SOUBORU RESPONDENTŮ

Všechny sledované kvóty odpovídají svým rozložením stavu v populaci Kraje Vysočina starší 18 let. Při výpočtu jednotlivých kvót bylo pracováno s daty veřejně dostupnými na webových stránkách Českého statistického úřadu (www.czso.cz). Komplexní popis souboru respondentů v následujících grafech.

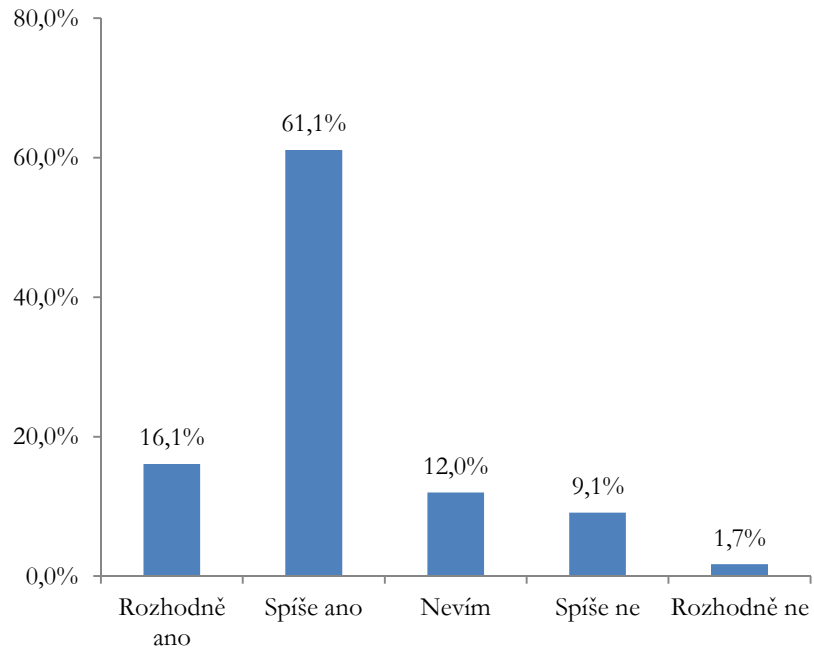
Graf 1: Struktura výběrového souboru podle místa trvalého bydliště respondentů v rámci okresů Kraje Vysočina

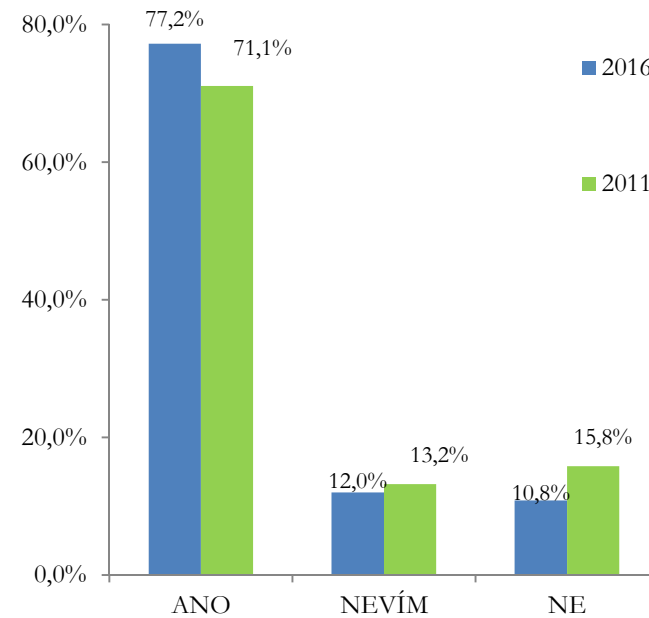
Graf 2: Struktura výběrového souboru podle pohlaví, věku, vzdělání a velikosti místa trvalého bydliště

4 POCIT BEZPEČÍ A OBAVA Z KRIMINALITY

Více jak 3/4 dotázaných respondentů (77,2%) je přesvědčených, že Kraj Vysočina je bezpečným krajem. Každý desátý oslovený si myslí opak (10,8%). V komparaci s rokem 2011 se pozitivní vnímání pocitu bezpečí v kraji zvýšilo, naopak negativní pokleslo.

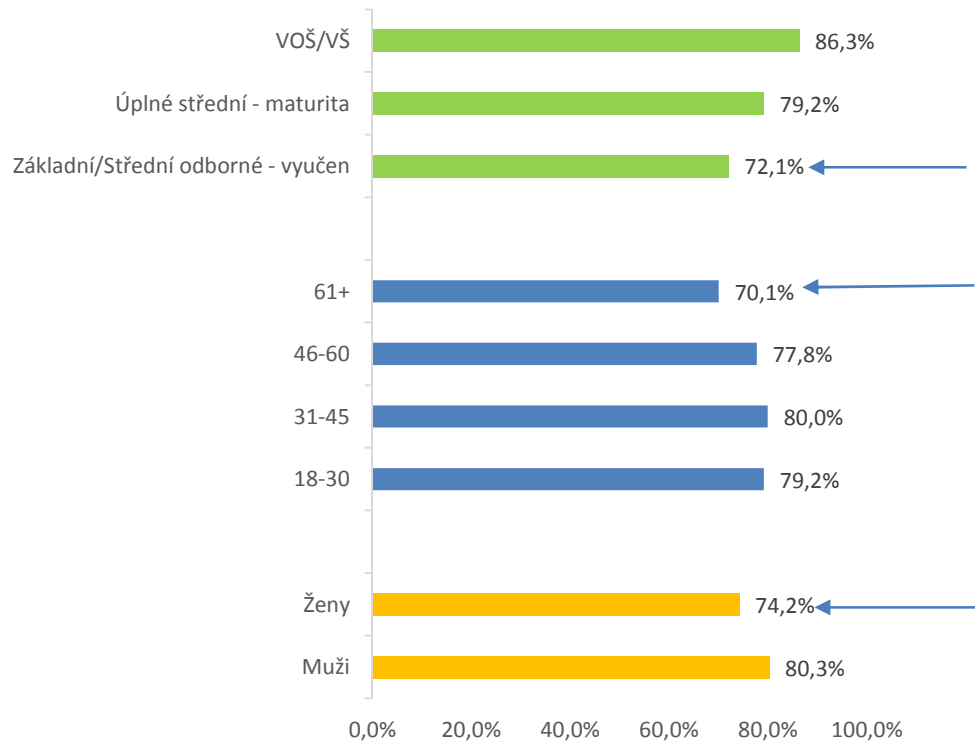

Graf 3: Považujete Kraj Vysočina za bezpečný kraj?

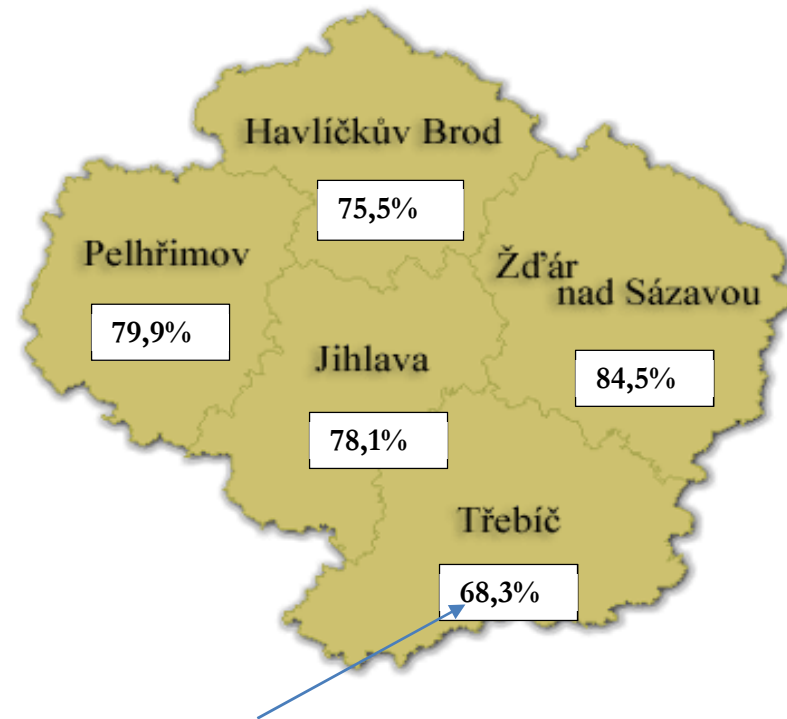

Graf 4: Považujete Kraj Vysočina za bezpečný kraj? Komparace výsledků průzkumu z roku 2011 a 2016.

Sociodemografická determinace: ženy se cítí méně bezpečně oproti mužům, stejně tak osoby s vyšším věkem, s nižším vzděláním, obyvatelé z okresu Třebíč a také obyvatelé menších sídel (obcí ze správních obvodů ORP). Pokud porovnáme výsledky za oba sledované roky, pak lze konstatovat, že v jednotlivých sledovaných kohortách nejsou výraznější rozdíly. Obdobné výsledky byly zaznamenány i v roce 2011. Blíže následující grafy

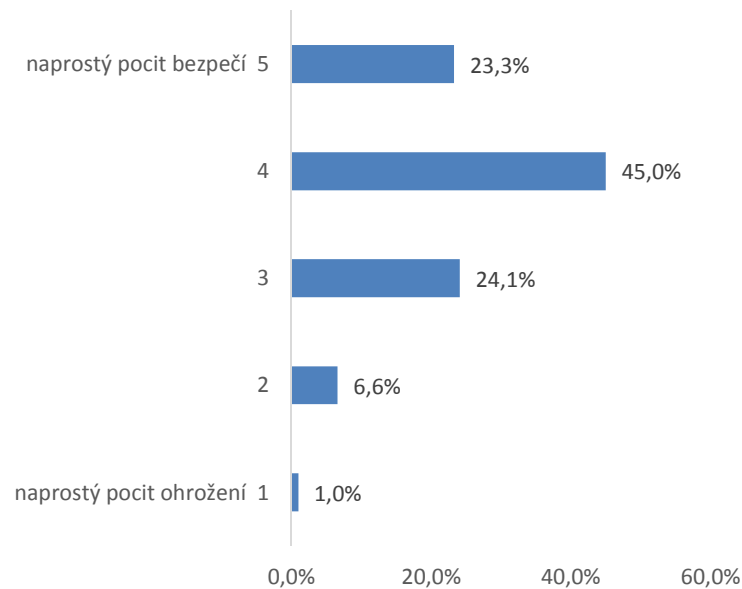

Graf 5: Pocit bezpečí v Kraji Vysočina v závislosti na pohlaví, věku a vzdělání (sloučené varianty „rozhodně ano“ a „spíše ano“)

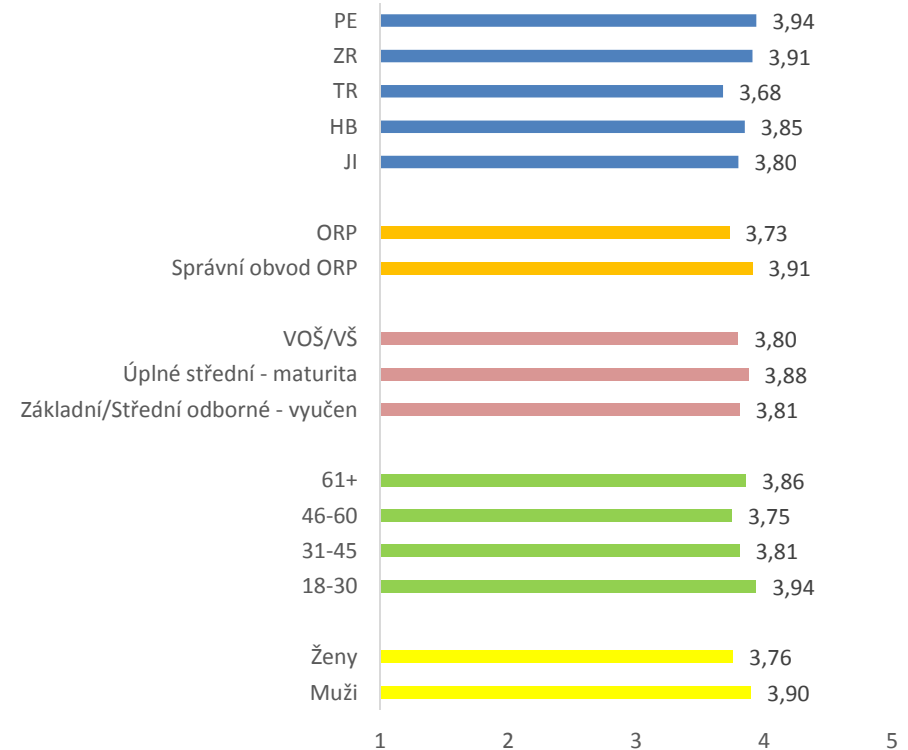

Graf 6: Pocit bezpečí v Kraji Vysočina v závislosti na okresu místa bydliště (sloučené varianty „rozhodně ano“ a „spíše ano“)

V místě trvalého bydliště se cítí dotázaní bezpečně. 70,0% respondentů hodnotilo pocit bezpečí známkou 4 a 5 (varianty „spíše pocit bezpečí“ a „naprostý pocit bezpečí“). Pouze 10 dotázaných uvedlo, že v místě svého bydliště cítí naprosté ohrožení (známka 1). Průměr známek je 3,38, nejčastěji volenou známkou (modus) je známka 4. Nejnižší průměr známek (tedy nejvyšší míru pocitu ohrožení) vykazují více než ostatní kohorty respondenti z okresu Třebíč, také obyvatelé větších sídel (ORP), středního věku (46-60 let) a ženy.

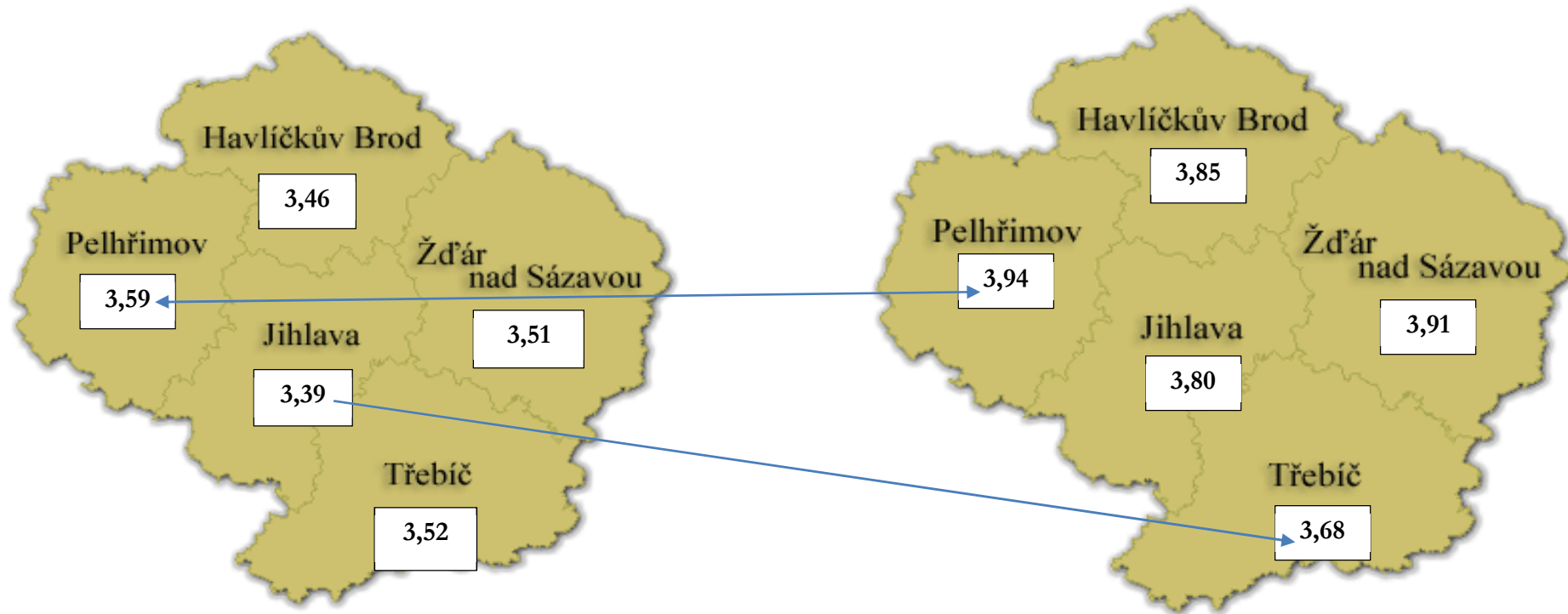

Graf 7: Rozložení hodnocení pocitu bezpečí v místě trvalého bydliště 2016

Graf 8: Průměr hodnocení pocitu bezpečí v místě trvalého bydliště v závislosti na sociodemografických charakteristikách 2016

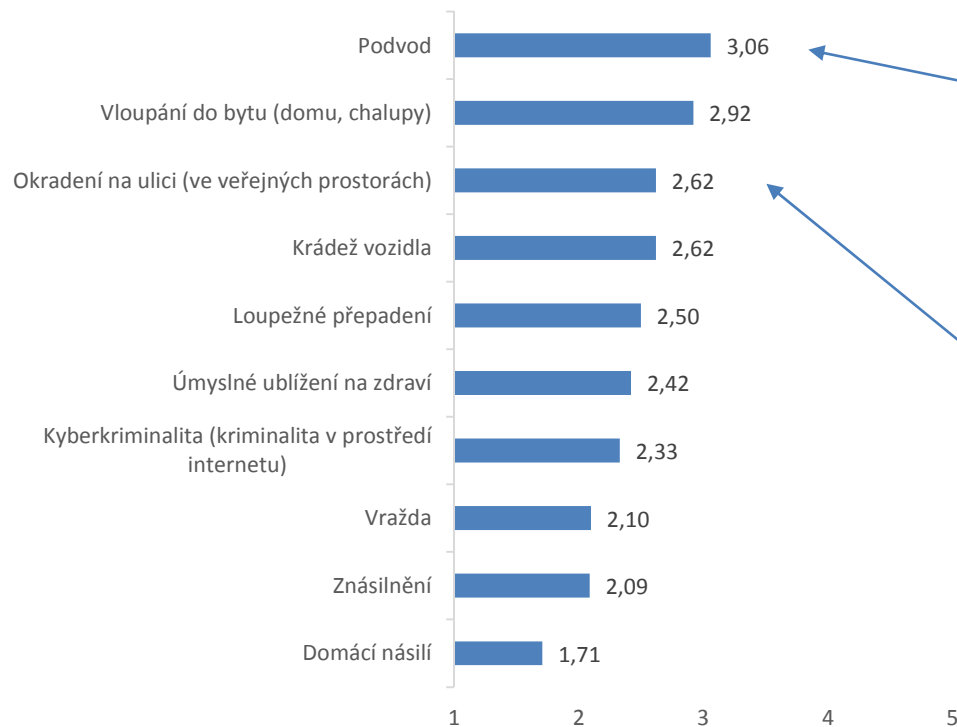
Komparace s rokem 2011 přináší následující zjištění: dotázaní z okresu Pelhřimov jsou opět těmi, kteří se cítí ve svém trvalém bydlišti nejvíce bezpečně, oproti minulému průzkumu pocít'ují nejvyšší míru ohrožení obyvatelé okresu Třebíč (v roce 2011 to byli respondenti z okresu Jihlava). Celkově lze konstatovat, že pocit bezpečí v místě trvalého bydliště ve všech lokalitách Kraje Vysočina oproti roku 2011

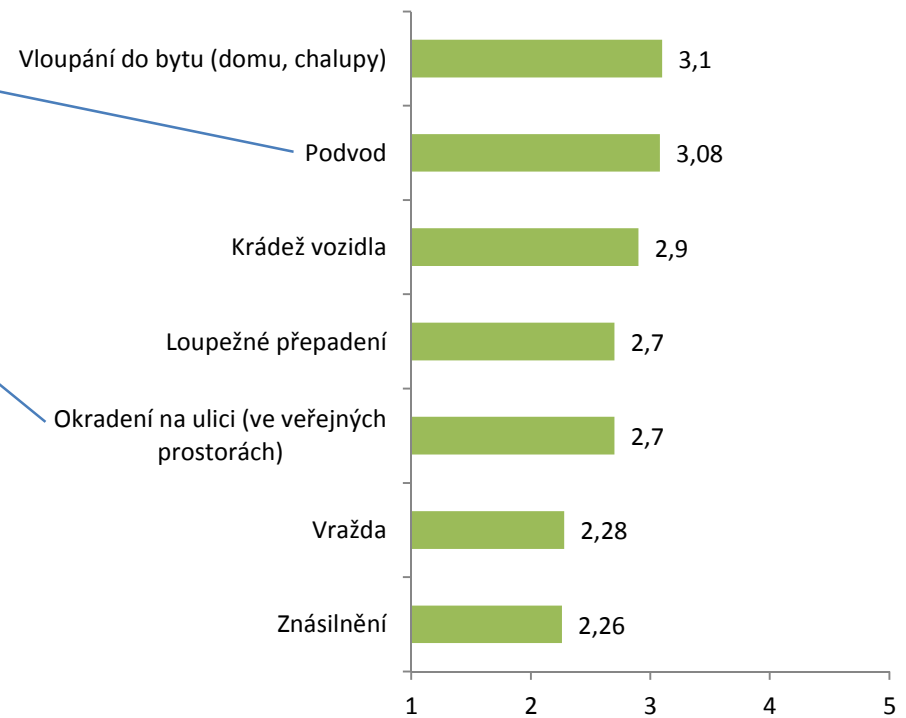
Graf 9: Průměr hodnocení pocitu bezpečí v místě trvalého bydliště v závislosti na místě trvalého bydliště v rámci okresů Kraje Vysočina v roce 2011

Graf 10: Průměr hodnocení pocitu bezpečí v místě trvalého bydliště v závislosti na místě trvalého bydliště v rámci okresů Kraje Vysočina v roce 2016

Dotázaným byla předložena baterie 10 nejčastějších trestných činů a u každého pak pětibodová škála, na které měli respondenti svou obavu vyjádřit. Z analýzy dat vyplývá, že nejvyšší míra obavy je z „podvodu“ (průměr hodnocení 3,06) a z „vloupání do bytu (domu, chalupy)“ (2,92). Nejméně se oslovení obyvatelé Kraje Vysočina obávají „domácího násilí“ (1,71) a znásilnění (2,09). Oproti roku 2011 se percepce jednotlivých druhů kriminality výrazněji nezměnila, pouze „okradení na ulici“ se při porovnání pořadí dotázaní z letošního roku obávají více (3. nejvyšší hodnota v roce 2016, oproti 5. pořadí v roce 2011).

Graf 11: Míra obavy z jednotlivých druhů trestné činnosti 2016

Graf 12: Míra obavy z jednotlivých druhů kriminality 2011

Sociodemografická determinace: ženy se více než muži výrazněji obávají násilných trestných činů (vražda, znásilnění, domácí násilí, vloupání do domu), naopak muži mají vyšší obavu u majetkových trestných činů, především z podvodu a krádeže vozidla. Z hlediska věku je zřejmé, že znásilnění, domácího násilí a kyberkriminality se obávají více mladí respondenti, starší naopak vloupání, loupežného přepadení, podvodu a okradení na ulici. Mezi vzdělanostními kohortami výrazné rozdíly nejsou, výjimku tvoří vloupání do bytu a podvod, kterého se více obávají osoby s nižším vzděláním. V rámci místa trvalého bydliště nejsou rozdíly v percepci obavy z jednotlivých trestných činů statisticky významné. Pro úplnost dat však výsledky v jednotlivých okresech uvedeme v grafu.

Tabulka 1: Průměr hodnocení obavy z trestných činů v závislosti na pohlaví respondentů

Trestné činy	Muži	Ženy
Krádež vozidla	2,67	2,57
Okradení na ulici (ve veřejných prostorech)	2,34	2,89
Vloupání do bytu (domu, chalupy)	2,79	3,05
Loupežné přepadení	2,30	2,70
Podvod	3,07	3,05
Úmyslné ublížení na zdraví	2,32	2,51
Vražda	1,89	2,31
Znásilnění	1,57	2,58
Domácí násilí	1,55	1,85
Kyberkriminalita (kriminalita v prostředí internetu)	2,25	2,41

Tabulka 2: Průměr hodnocení obavy z trestných činů v závislosti na věku respondentů

Trestné činy	18-30	31-45	46-60	61+
Krádež vozidla	2,49	2,60	2,79	2,69
Okradení na ulici (ve veřejných prostorech)	2,51	2,57	2,64	2,75
Vloupání do bytu (domu, chalupy)	2,66	2,76	3,02	3,23
Loupežné přepadení	2,39	2,45	2,52	2,64
Podvod	3,03	2,99	3,09	3,12
Úmyslné ublížení na zdraví	2,49	2,37	2,39	2,45
Vražda	2,15	2,07	2,13	2,06
Znásilnění	2,58	2,15	2,06	1,60
Domácí násilí	1,79	1,77	1,74	1,50
Kyberkriminalita (kriminalita v prostředí internetu)	2,55	2,55	2,49	1,67

Tabulka 3: Průměr hodnocení obavy z trestných činů v závislosti na pohlaví respondentů

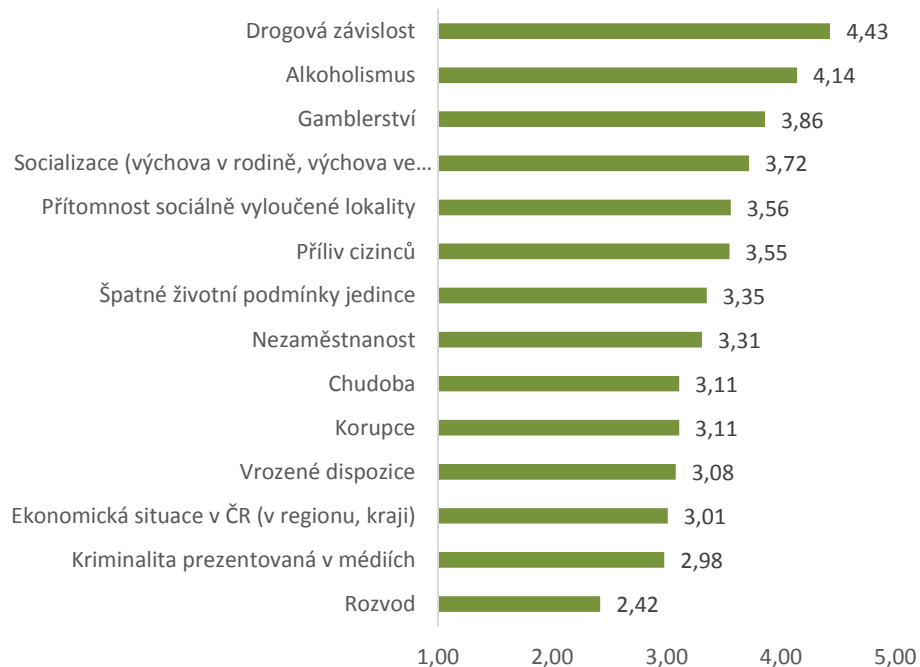
Trestné činy	ZV/Střední odborné - vyučen	Úplné střední - maturita	VOŠ/VŠ
Krádež vozidla	2,65	2,63	2,52
Okradení na ulici (ve veřejných prostorech)	2,69	2,63	2,39
Vloupání do bytu (domu, chalupy)	3,05	2,86	2,65
Loupežné přepadení	2,58	2,51	2,24
Podvod	3,16	3,01	2,86
Úmyslné ublížení na zdraví	2,45	2,47	2,22
Vražda	2,15	2,19	1,82
Znásilnění	1,98	2,22	2,15
Domácí násilí	1,70	1,70	1,73
Kyberkriminalita (kriminalita v prostředí internetu)	2,26	2,37	2,48

Tabulka 4: Průměr hodnocení obavy z trestných činů v závislosti na místě trvalého bydliště respondentů v rámci okresů Kraje Vysočina

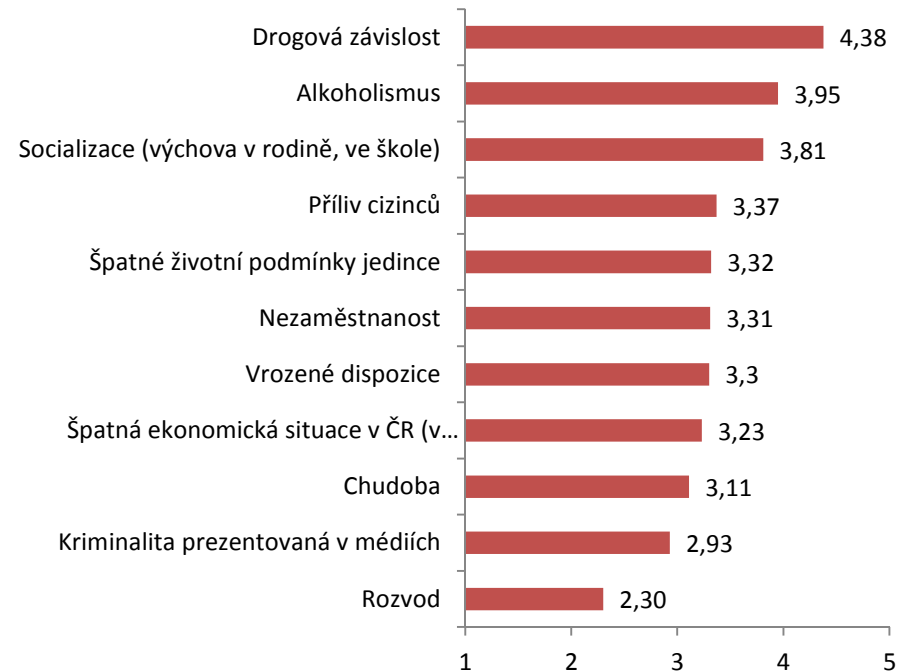
Trestné činy	Jl	HB	TR	ZR	PE
Krádež vozidla	2,56	2,73	2,69	2,65	2,47
Okradení na ulici (ve veřejných prostorech)	2,66	2,56	2,70	2,52	2,68
Vloupání do bytu (domu, chalupy)	2,47	2,85	3,00	2,94	2,83
Loupežné přepadení	2,58	2,48	2,53	2,40	2,53
Podvod	3,04	3,03	3,01	3,21	2,99
Úmyslné ublížení na zdraví	2,54	2,52	2,40	2,26	2,37
Vražda	2,26	2,01	2,14	2,04	2,05
Znásilnění	2,24	1,96	2,13	2,00	2,07
Domácí násilí	1,87	1,62	1,72	1,63	1,66
Kyberkriminalita (kriminalita v prostředí internetu)	2,33	2,17	2,37	2,48	2,26

5 ZDROJE TRESTNÉ ČINNOSTI A KRIMINÁLNÍ POTENCIÁL SOCIÁLNÍCH SKUPIN

Respondentům byla nabídnuta baterie 14 různých aspektů a pětibodová škála, na které měli vyjádřit svůj názor na míru vlivu těchto aspektů na páčání trestné činnosti. Z analýzy dat vyplývá, že největší vliv má drogová závislost (průměr známek 4,43!), alkoholismus (4,14) a gamblerství (3,86). Naopak nejmenší vliv na páčání trestné činnosti má rozvod (2,42) a kriminalita prezentovaná v médiích (2,98). Obecně lze konstatovat, že pořadí jednotlivých aspektů vlivu se oproti roku 2011 nezměnilo, co se však změnilo, byly dosažené průměry. V roce 2016 se u všech sledovaných vlivů průměr známek zvýšil (jednotlivé aspekty mají výraznější vliv). Analýzou třídění II. stupně této otázky nebyly zjištěny statisticky významné rozdíly mezi jednotlivými sociodemografickými kohortami. Snad jen poznamenat, že ženy jsou v hodnocení vlivu jednotlivých aspektů radikálnější než muži, u všech položek mají vyšší průměrné známky

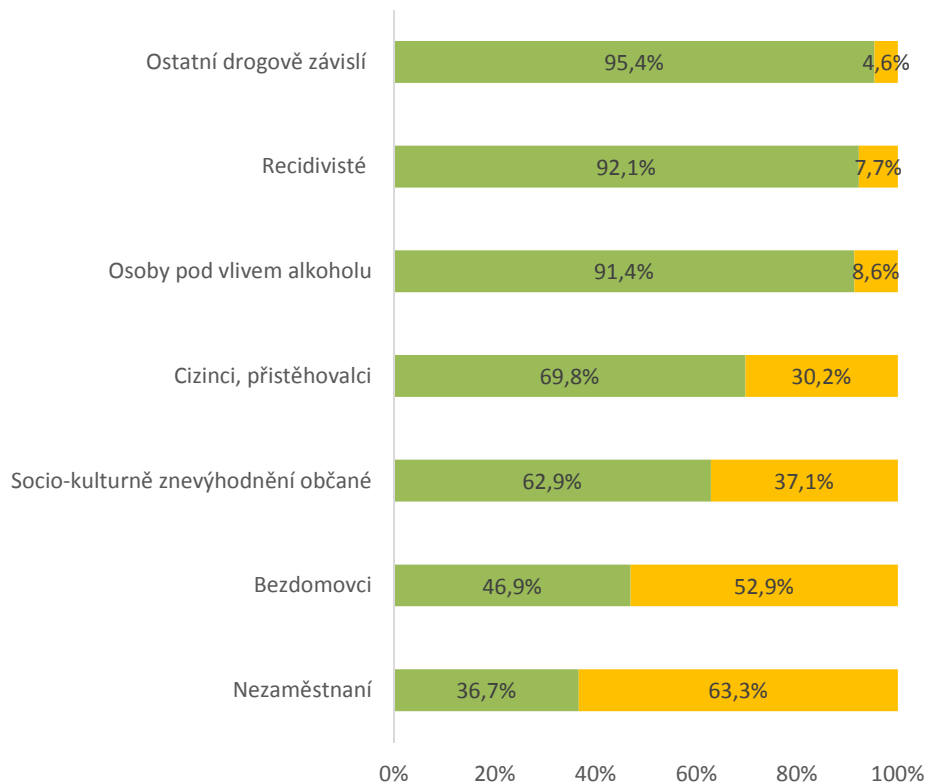

Graf 13: Průměr hodnocení vlivu předložených jevů na páčání trestné činnosti v roce 2016

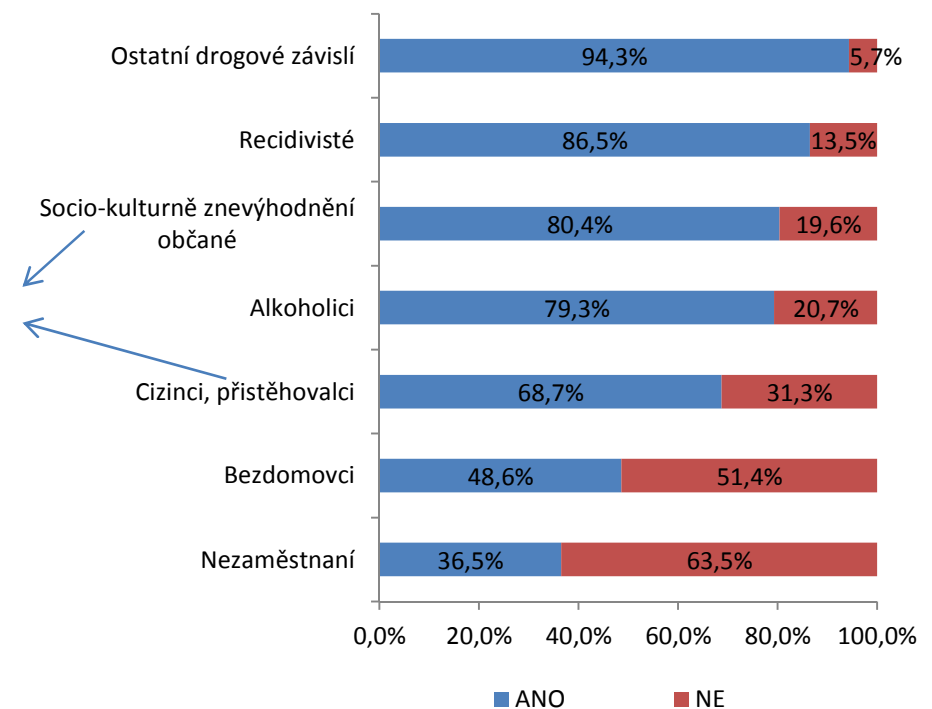

Graf 14: Průměr hodnocení vlivu předložených jevů na páčání trestné činnosti v roce 2011

Vliv sociálních skupin na páchaní trestné činnosti je dle dotázaných následující: 95,4% oslovených obyvatel Kraje Vysočina se domnívá, že největší podíl na páchaní trestné činnosti mají drogově závislí (mimo alkoholiků, kteří byli hodnoceni jako samostatná sociální skupina), dále recidivisté (92,1% respondentů) a osoby pod vlivem alkoholu (91,4%). Naopak nejmenší podíl na páchaní trestné činnosti mají podle dotázaných nezaměstnaní a bezdomovci (36,7%, respektive 46,9%).

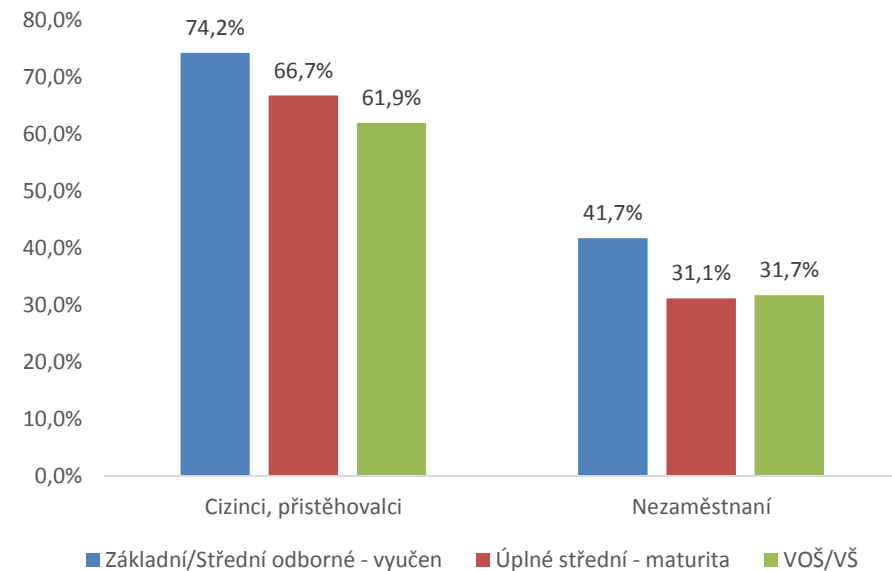
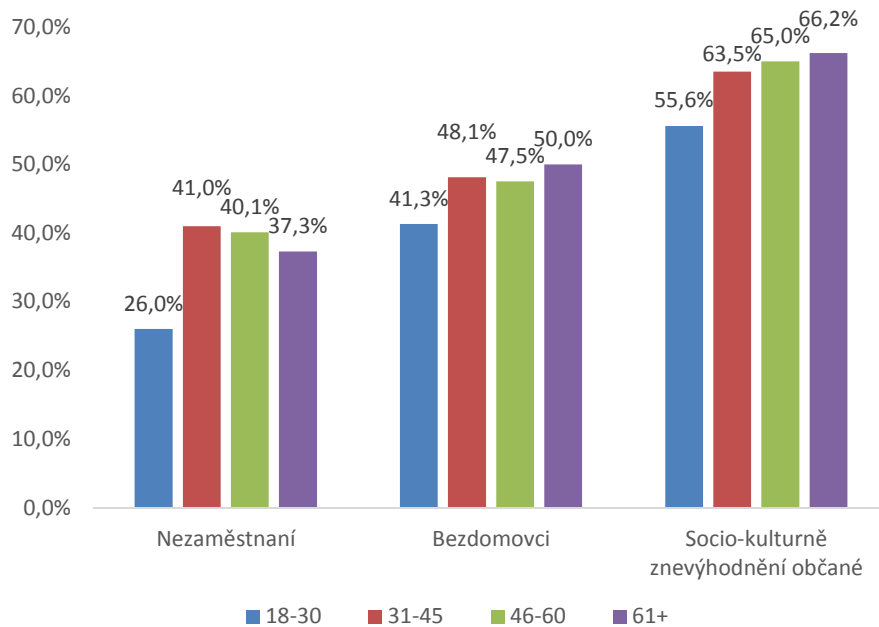

Graf 15: Které sociální skupiny se výrazně podílí na páchaní trestné činnosti? (2016)

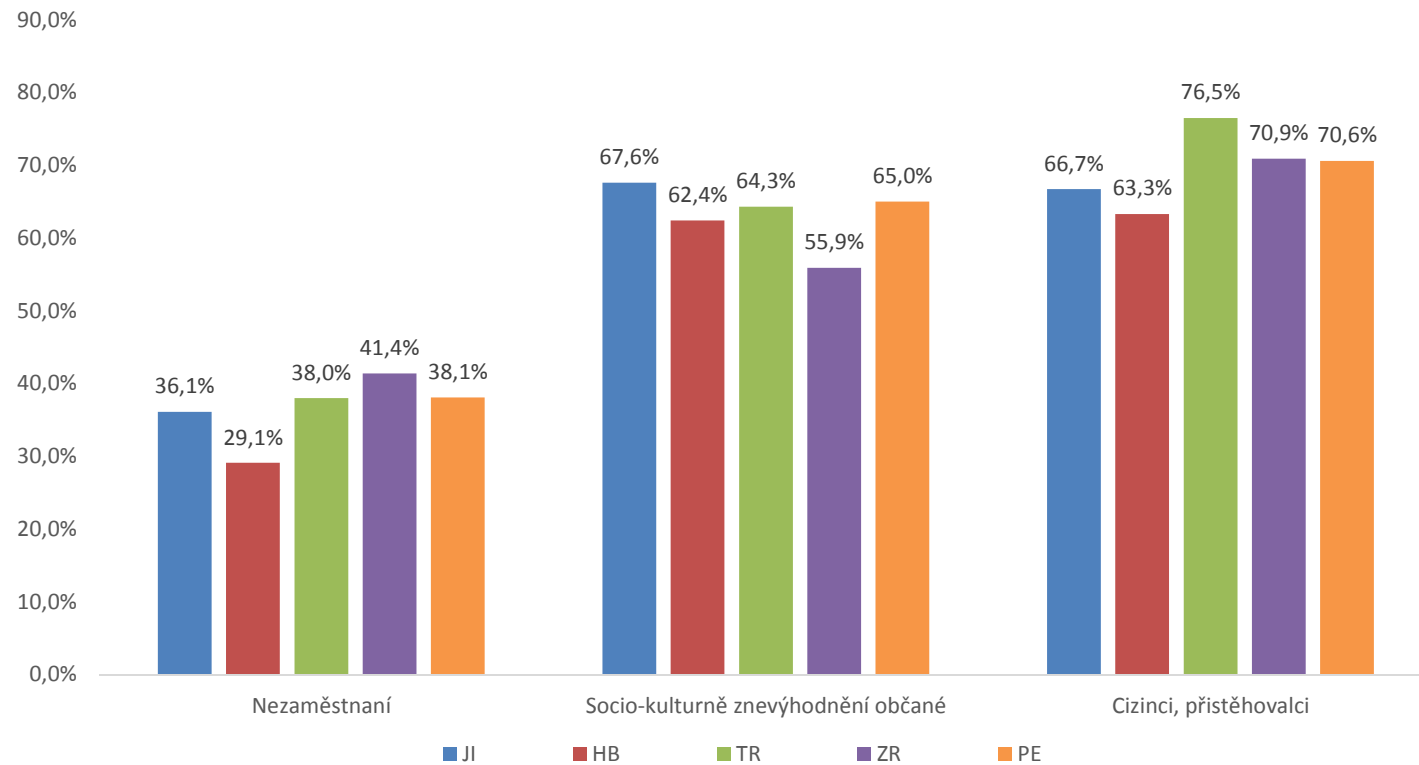
Graf 16: Které sociální skupiny se výrazně podílí na páchaní trestné činnosti? (výzkum 2011)

Sociodemografická determinace: muži a ženy se v hodnocení vlivu jednotlivých sociálních skupin na páchaní trestné činnosti neliší, výjimku tvoří názor na skupinu „alkoholiků“, u kterých se ženy více než muži domnívají, že tato skupina se výrazně podílí na páchaní trestné činnosti. Mladí do 30 let vykazují vyšší míru tolerance k jednotlivým sociálním skupinám, markantní je tato tendence u „cizinců a přistěhovalců“ a především u „nezaměstnaných“. Kohorta respondentů s nejvyšším vzděláním (VOŠ/VŠ) hodnotí vliv jednotlivých sociálních skupin méně radikálně oproti zbylým kohortám s nižším vzděláním. Z hlediska místa trvalého bydliště lze konstatovat, že velikost sídla (ORP vs. správní obvod ORP) nemá vliv na hodnocení rizikovosti sociálních skupin ve vztahu k trestné činnosti s výjimkou skupiny socio-kulturně znevýhodněných. V rámci místa trvalého bydliště podle okresů Kraje Vysočina existují rozdíly u variant „socio-kulturně znevýhodnění“, „přistěhovalci, cizinci“ a „nezaměstnaní“. Rozdíly však nejsou statisticky významné.

Graf 17: Hodnocení vlivu vybraných sociálních skupin na páchaní trestné činnosti v závislosti na věku respondentů – varianta „ano podílí se“ (výzkum 2016)

Graf 18: Hodnocení vlivu vybraných sociálních skupin na páchaní trestné činnosti v závislosti na vzdělání respondentů – varianta „ano, podílí se“ (výzkum 2016)

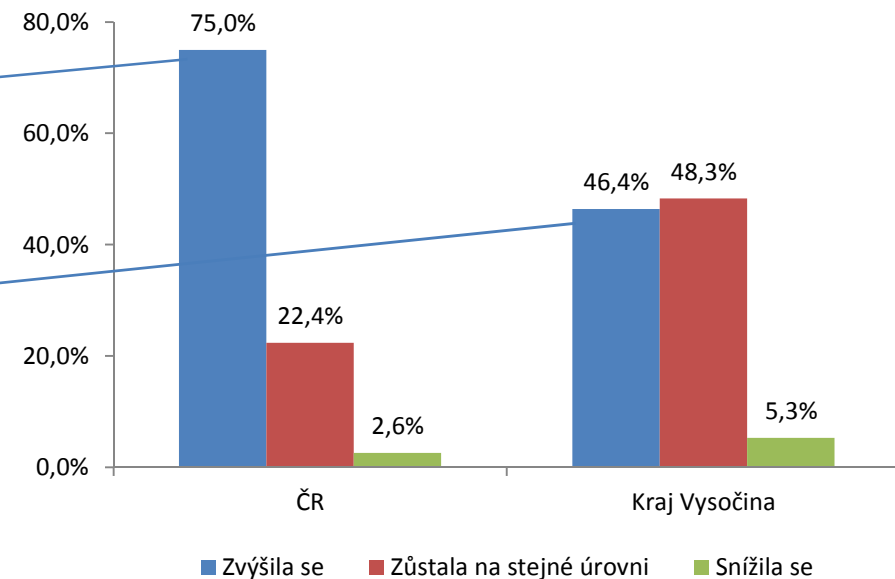
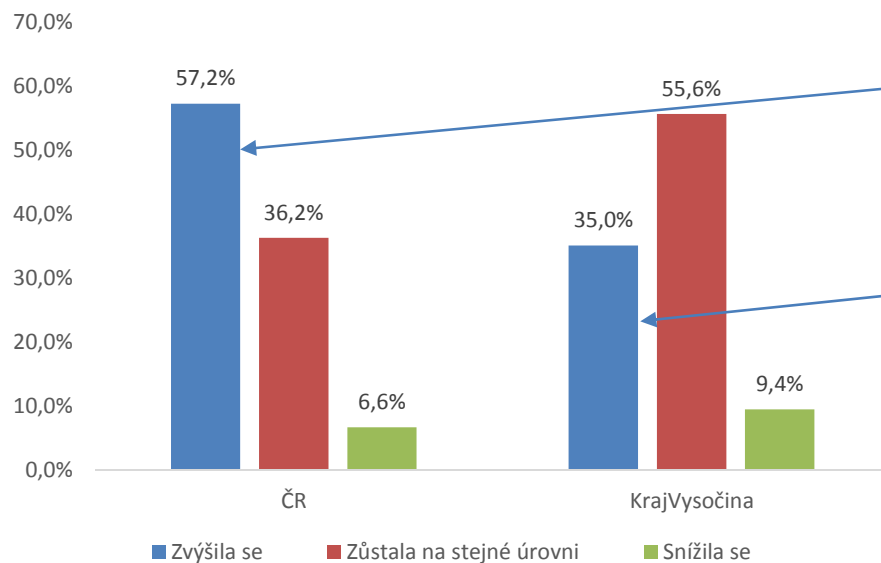

Graf 19: Hodnocení vlivu vybraných sociálních skupin na páčání trestné činnosti v závislosti na místě trvalého bydliště respondentů v rámci okresů Kraje Vysočina – varianta „ano, podíl se“ (výzkum 2016)².

² Sociodemografická determinace v obou sledovaných letech (2011 a 2016) je velmi podobná. Pokud se vyskytují rozdíly, jsou minimální a statisticky nevýznamné

6 POROVNÁNÍ KRIMINALITY SE STAVEM PŘED 5 LETY

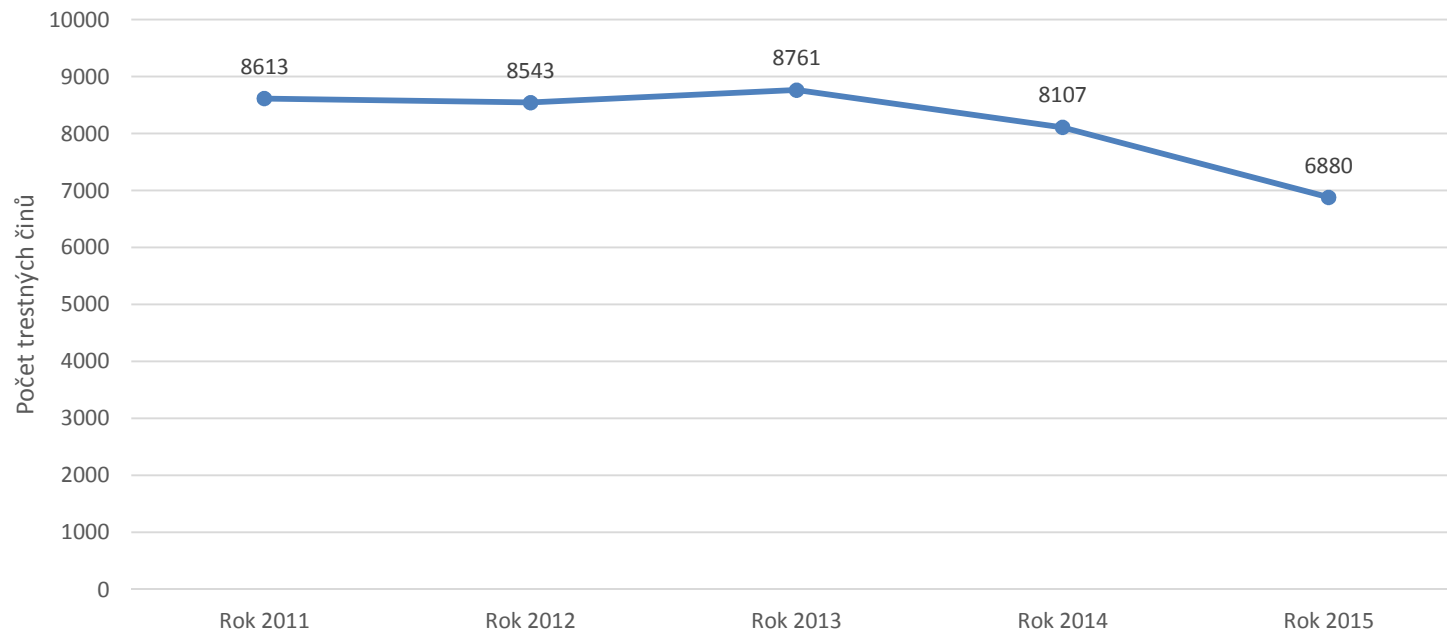
Dotázaní v rámci České republiky percipují jednoznačně nárůst kriminality v porovnání se stavem před 5 lety (rok 2011). Tuto variantu označilo 57,2% oslovených obyvatel Kraje Vysočina. Pouze 6,6% respondentů se domnívá, že se kriminalita za 5 let snížila, třetina pak tvrdí, že zůstala stejná. Výsledky analýzy zaměřené na Kraj Vysočina jsou výrazně odlišné. Nejvíce respondentů se domnívá, že kriminalita v Kraji Vysočina zůstala za 5 let stejná (55,6%), 35,0% oslovených se domnívá, že se zvýšila a 9,4% že snížila. Pokud porovnáme výsledky mezi jednotlivými sledovanými roky (2011 a 2016), pak lze konstatovat, že podoba výsledků se nezměnila, avšak hodnoty se proměnily poměrně výrazně. Zatímco v roce 2011 se 3/4 dotázaných domnívalo, že kriminalita v ČR se zvýšila, v roce 2016 si to samé myslí „pouze“ 57,2%. Podobný výsledek, i když nikoli tak výrazný je u kriminality v Kraji Vysočina.

Graf 20: Porovnání výskytu kriminality v ČR a v Kraji Vysočina dnes a před 5 lety (výzkum 2016)

Graf 21: Porovnání výskytu kriminality v ČR a v Kraji Vysočina dnes a před 5 lety

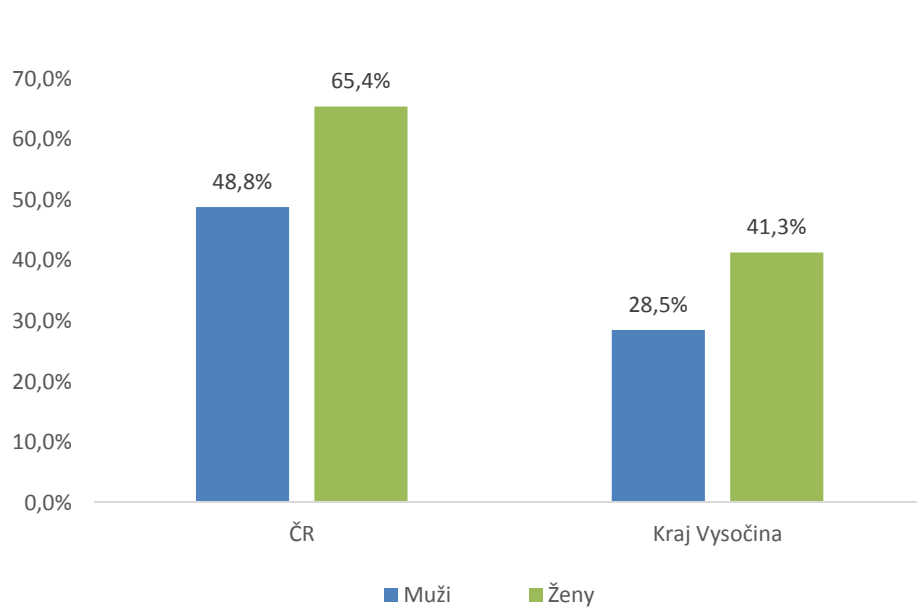
Skutečnost stavu kriminality: v Kraji Vysočina vyšetřovali policisté v loňském roce 6800 trestných činů, což je ve srovnání s rokem předchozím 1227 případů méně. Meziročně jde o snížení trestné činnosti o 15,4%. V roce 2011 bylo v Kraji Vysočina spácháno 8613 trestných činů. Oproti roku 2015 došlo k 20% poklesu kriminální činnosti. V celé ČR je situace obdobná. V roce 2011 bylo spácháno na území ČR 316 709 trestných činů, v roce 2015 247 628, což znamená snížení úrovně kriminality za 5 let o 22%. Lze tedy konstatovat, že snížení kriminality dokáže správně reflektovat pouze každý desátý respondent v případě Kraje Vysočina a každý šestnáctý v případě ČR.

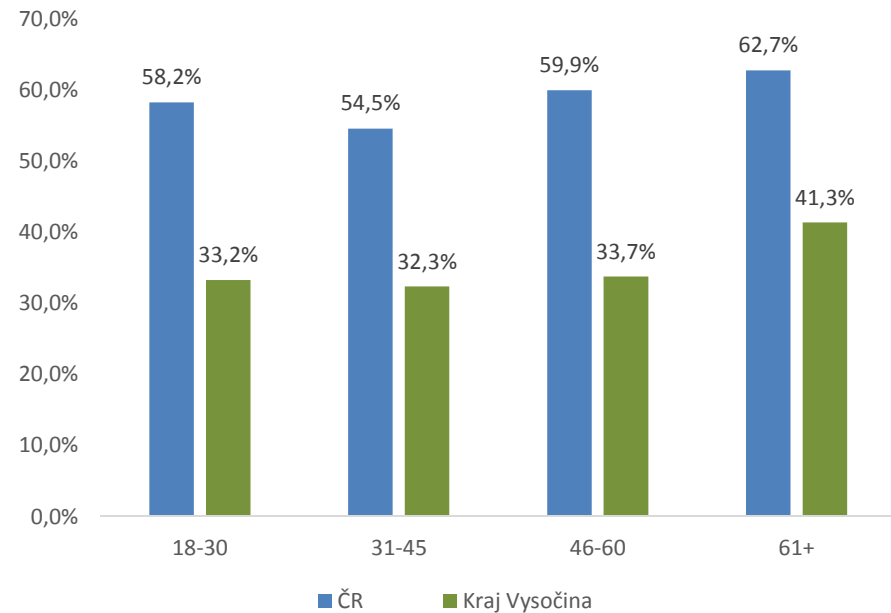
Zdroj: PČR

Graf 22: Vývoj kriminality v Kraji Vysočina mezi lety 2011 a 2015

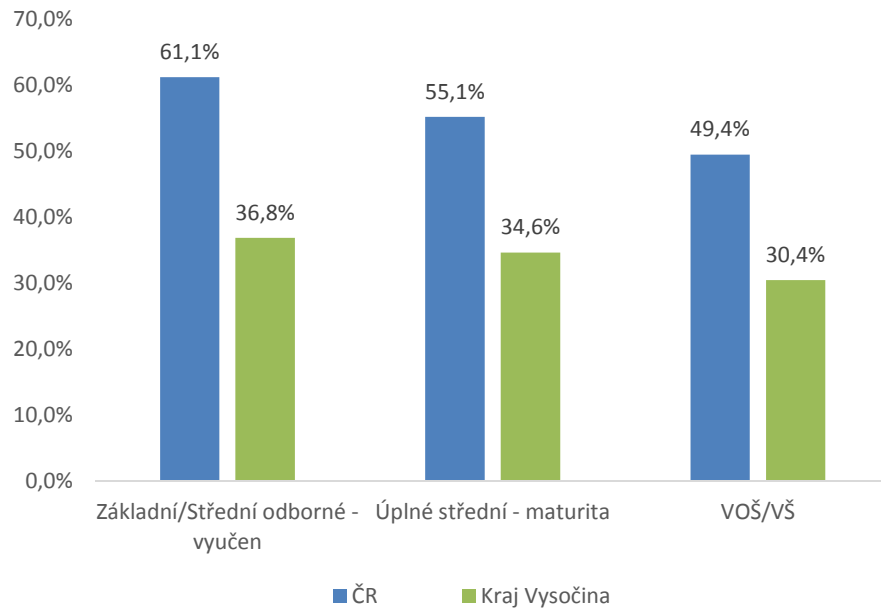
Sociodemografická podmíněnost: jak ženy, tak i senioři se domnívají více než ostatní kohorty, že kriminalita se za posledních pět let zvýšila. Tato tendence je patrná jak u výsledku za Českou republiku, tak za Kraj Vysočina a identická ve srovnání s výsledky výzkumu z roku 2011. Taktéž výsledek u kohorty VOŠ/VŠ se objevila stejná tendence hodnocení stavu kriminality – kriminalita se v ČR i v Kraji Vysočina nezměnila, zůstala na stejné úrovni (tento názor sdílí každý druhý dotázaný s nejvyšším vzděláním). Z okresů jsou nejvíce kritičtí k současnému stavu kriminality obyvatelé z Třebíče, a to především ke stavu kriminality v Kraji Vysočina.

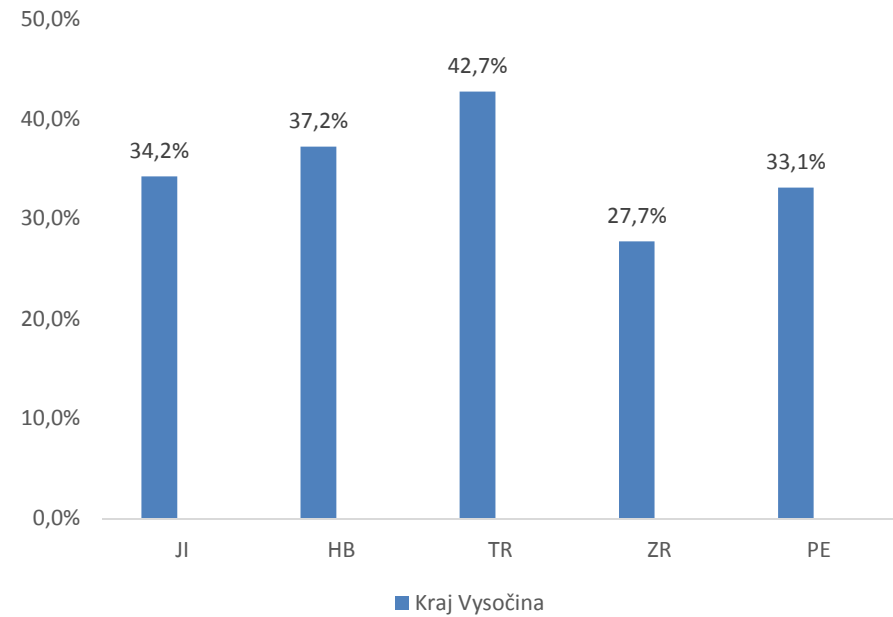
Graf 23: Kriminalita se v porovnání se stavem před 5 lety zvýšila – vliv pohlaví respondentů

Graf 24: Kriminalita se v porovnání se stavem před 5 lety zvýšila – vliv věku respondentů

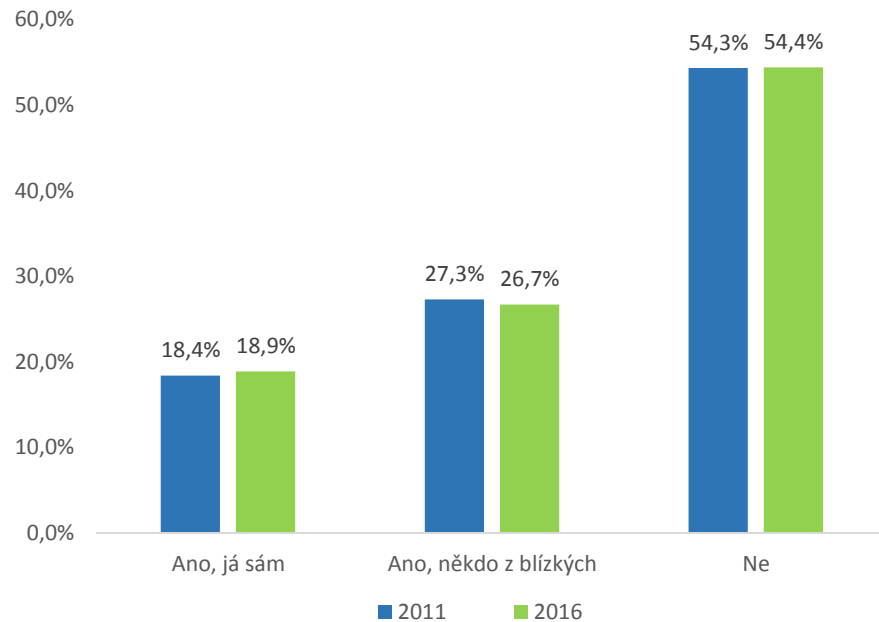
Graf 25: Kriminalita se v porovnání se stavem před 5 lety zvýšila – vliv vzdělání respondentů

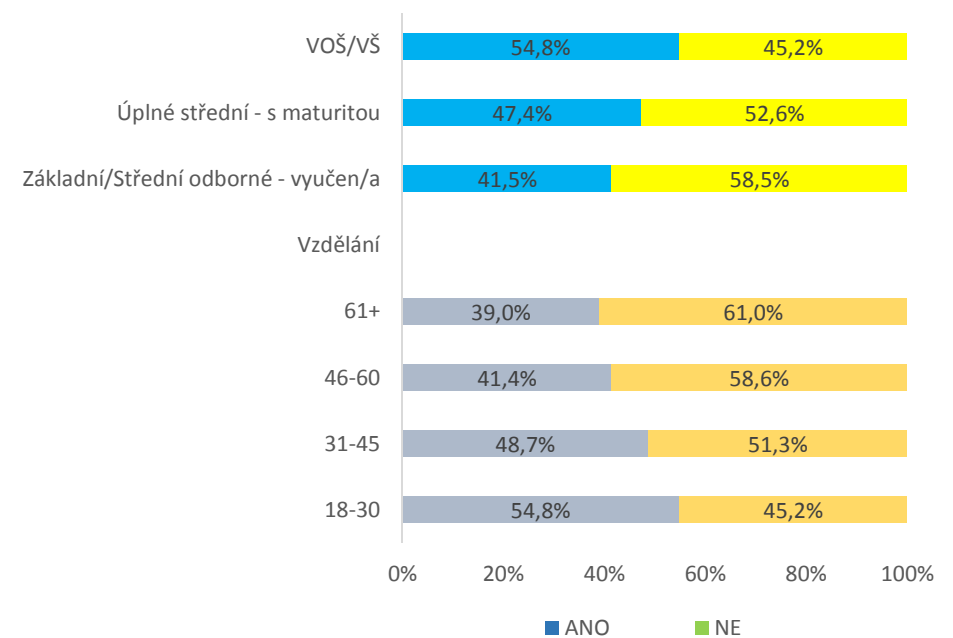
Graf 26: Kriminalita se v porovnání se stavem před 5 lety v Kraji Vysočina zvýšila – vliv místa trvalého bydliště v rámci okresů Kraje Vysočina respondentů

7 MÍRA INFORMOVANOSTI A ZKUŠENOST S KRIMINALITOU

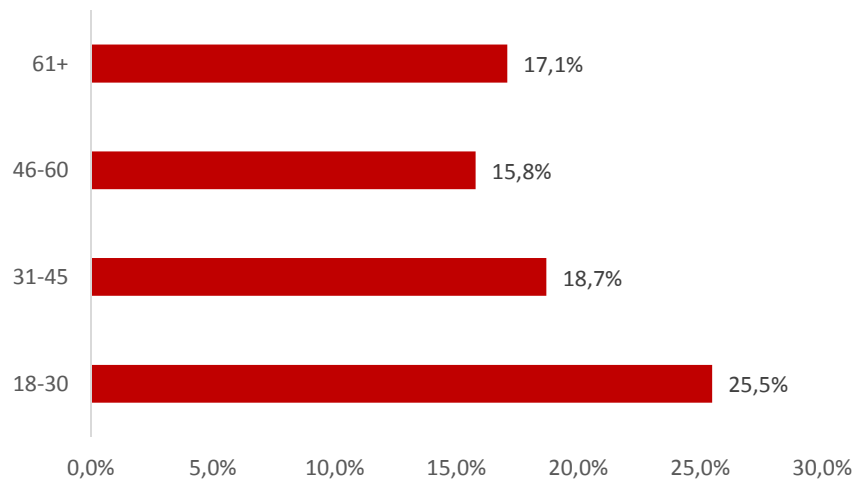
Osobní zkušenost s trestným činem má téměř každý druhý (!) oslovený respondent z Kraje Vysočina. Jedná se jednak o zkušenost přímou, osobní (tu uvádí 18,9% respondentů) a jednak o zkušenost nepřímou prostřednictvím osob blízkých (26,7% dotázaných). Oproti roku 2011 se rozložení této proměnné nezměnilo, hodnoty jsou téměř identické (!). Z hlediska sociodemografické podmíněnosti jsou rozdíly statisticky významné především u proměnných vzdělání a věk. Osobní zkušenost s trestným činem (osobní i u blízkých) uvádí více kohorta dotázaných s nejvyšším vzděláním a kohorta nejmladších respondentů. Velmi zajímavým výsledkem je fakt, že každý 4. respondent do 30 let a každý 3. s nejvyšším vzděláním má přímou osobní zkušenost s trestným činem.

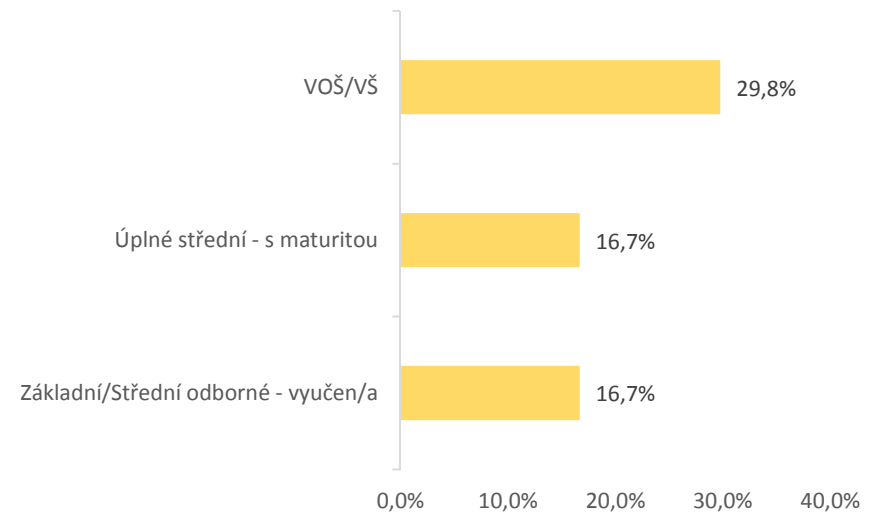
Graf 27: Stal jste se Vy či někdo z Vaší rodiny obětí trestného činu? Komparace let 2011 a 2016.

Graf 28: Zkušenost s trestným činem (osobní, u blízkých) v závislosti na věku a vzdělání respondentů (2016)

Graf 29: Obětí trestného činu jsem se stal/a já sám/a osobně – vliv věku respondentů (2016)

Graf 30: Obětí trestného činu jsem se stal/a já sám/a osobně – vliv vzdělání respondentů (2016)

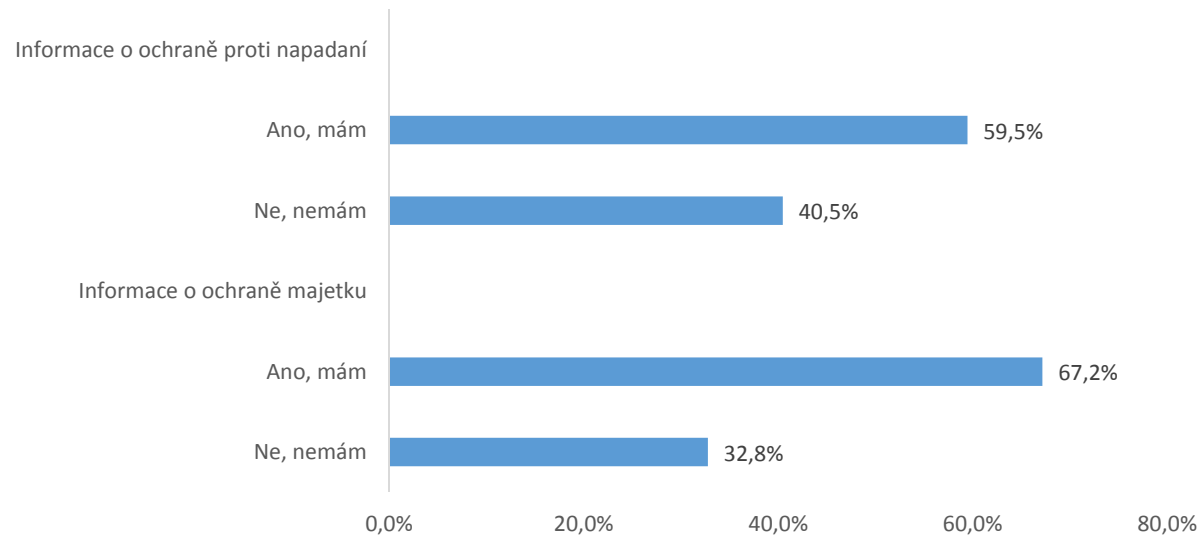
Schopnost reagovat na negativní situaci v souvislosti s trestným činem má více než 90,0% oslovených respondentů. Tito ví, kam by se v případě, že se sám dotázaný či někdo z jeho blízkých stane obětí trestného činu, obrátil. Tento výsledek je téměř totožný s výsledkem z roku 2011, rozdíl činí necelé 4 procentní body. A kam by se v případě zkušenosti s trestným činem dotázaní obrátili (zkušenost vlastní či někoho z blízkých)? Z analýzy otevřené otázky lze identifikovat následující kategorie (kategorie jsou srovnány od nejčastěji uváděné po nejméně uváděné):

- 1) Policie ČR (městská policie)
- 2) Telefonní čísla 112 a 158
- 3) Bílý kruh bezpečí, linka důvěry, tísňová linka, poradny
- 4) Rodina, přátelé, známí
- 5) Obce, úřady (ochrana spotřebitele, ochranu osobních údajů, ČOI, aj.)

* Oproti roku 2011 se varianty konkrétních institucí proměnily. Policie a telefonní čísla zůstávají dominantními kontakty v případě setkání se s trestnou činností, avšak třetí variantou jsou linky důvěry a poradny, které se v roce 2011 vůbec neobjevovaly. Stejně tak (v menší míře) obce a úřady. Velmi kuriózním názorem je názor, že se respondent obrátí na podsvětí(!).

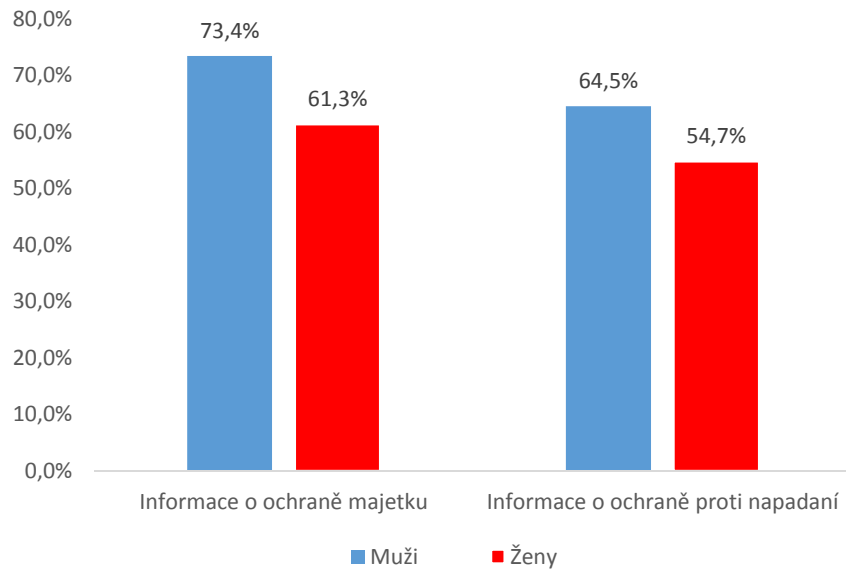
Vyšší míru informací mají dotázaní o ochraně majetku, proti informacím o ochraně proti napadení. V roce 2011 byl analyzován stejný výsledek, ale rozdíly v obou sledovaných aspektech byly výraznější (2011 - 2/3 respondentů měli informace o ochraně majetku, pouze třetina o ochraně proti napadení). V roce 2016 2/3 informovaných o ochraně majetku zůstává, avšak informovaných o ochraně proti napadení je výrazně více (téměř 60%). Těm, kteří nemají informace o ochraně majetku a ochraně proti napadení, byla položena otázka, zda vědí, kde takové informace hledat. Je velmi překvapivé, že opět po 5 letech jsou 2/3 respondentů z Kraje Vysočina, kteří toto neví. V otevřené otázce, která zjišťovala zdroje informací o ochraně majetku a o ochraně proti napadení (kde informace hledat), byly kategorizovány následující informační kanály:

1. Média (internet, TV, tisk, sdělovací prostředky)
2. Policie ČR, městská policie
3. Tištěné materiály (letáky, brožury)
4. Rodina, přátelé, známí

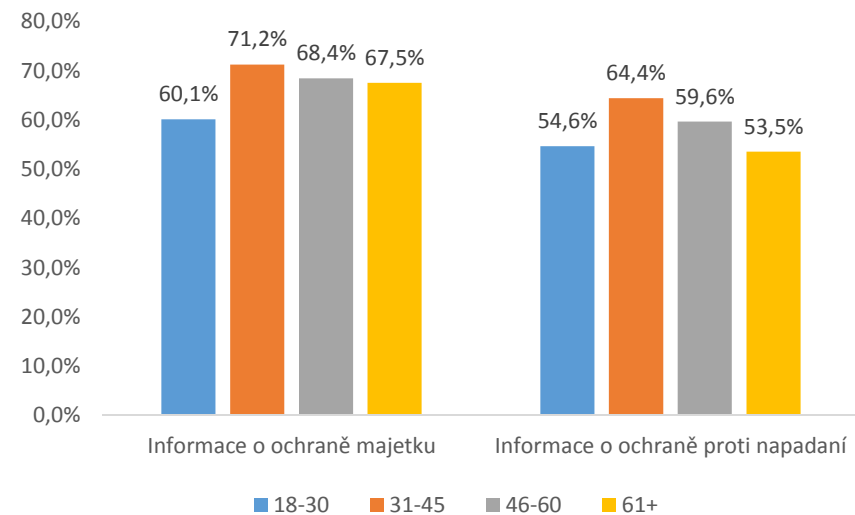

Graf 31: Máte dostatek informací o ochraně majetku a ochraně proti napadení? (2016)

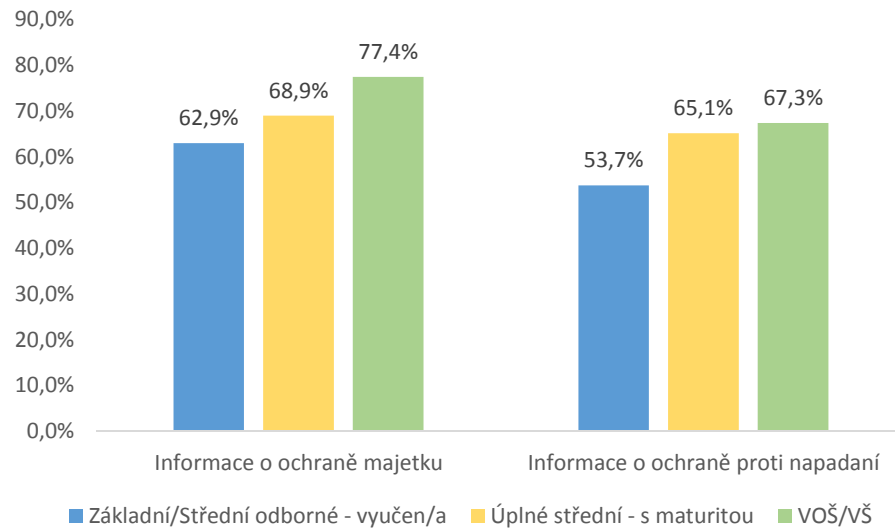
Sociodemografická podmíněnost: informovanější o ochraně majetku jsou jednoznačně více muži (3/4 mužů, 2/3 žen), stejně tak o ochraně proti napadení. Z hlediska věku jsou nejvíce informováni respondenti z kohorty 31 až 45, taktéž dotázaní s nejvyšším vzděláním, z venkovských sídel (správní obvod ORP) a z okresu Žďár nad Sázavou vykazují vyšší míru informovanosti jak o ochraně majetku, tak o ochraně proti napadení. V porovnání s rokem 2011 jsou výsledky v roce 2016 odlišné. Ženy byly více informovány o ochraně proti napadení, toto zjištění v roce 2016 již neplatí. Stejně tak se změnila informovanost u proměnné místo trvalého bydliště. V roce 2011 měli více informací než ostatní kohorty dotázaní z větších sídel a obyvatelé okresu Pelhřimov a Havlíčkův Brod. V letošním roce z analýzy dat vyplývá, že vyšší míru informovanosti o ochraně majetku i ochraně proti napadení mají respondenti z menších sídel a z okresu Žďár nad Sázavou. Co zůstalo bez změny, je výsledek u determinanty vzdělání. Respondenti s vyšším vzděláním mají informací více.

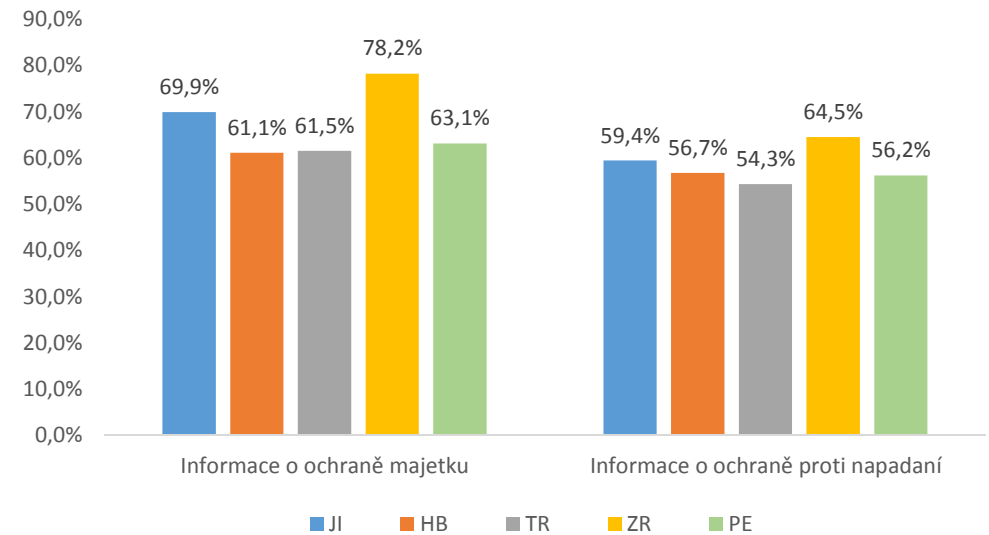
Graf 32: Varianta „ano, mám dostatek informací o ochraně majetku a o ochraně proti napadení“ – vliv pohlaví respondentů (2016)

Graf 33: Varianta „ano, mám dostatek informací o ochraně majetku a o ochraně proti napadení“ – vliv věku respondentů (2016)

Graf 34: Varianta „ano, mám dostatek informací o ochraně majetku a o ochraně proti napadení“ – vliv vzdělání respondentů (2016)

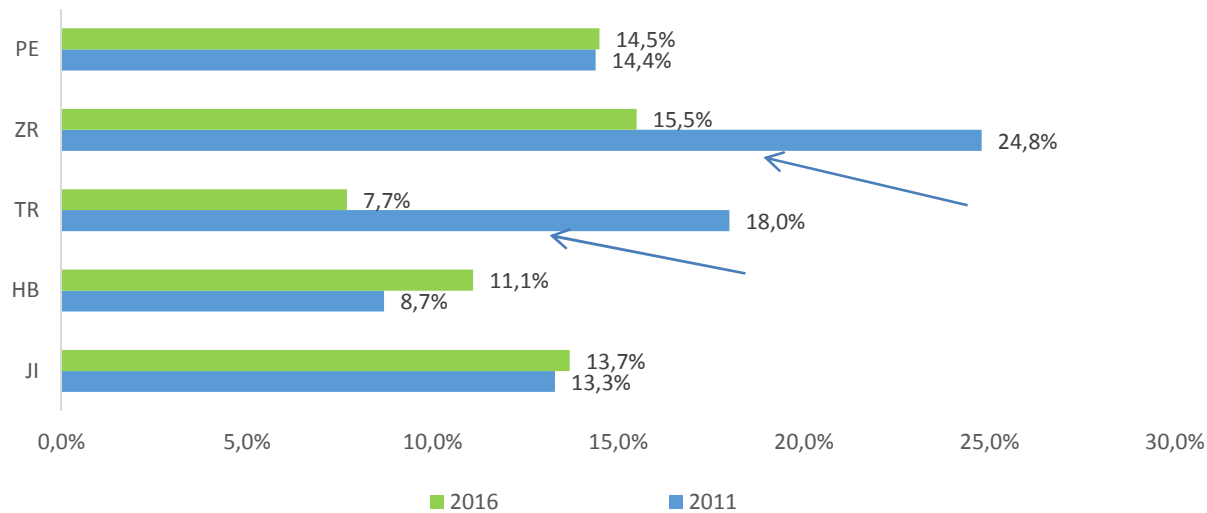
Graf 35: Varianta „ano, mám dostatek informací o ochraně majetku a o ochraně proti napadení“ – vliv místa trvalého bydliště respondentů v rámci okresů Kraje Vysočina (2016)

8 OPATŘENÍ PROTI KRIMINALITĚ

Opatření proti kriminalitě budou analyzována na úrovni obcí a domácností respondentů. Více jak polovina dotázaných neví, zda nějaká opatření proti kriminalitě jejich obec realizuje. 1/3 se domnívá, že ne a pouze 12,4% je přesvědčeno, že preventivní opatření proti páčání trestné činnosti jejich obec uskutečňuje. Výsledky z roku 2011 jsou zcela identické a k posunu ve vnímání antikriminálních opatření v obcích nedošlo. U těch obcí, u kterých se respondenti domnívají, že realizují opatření proti kriminalitě, se konkrétně jedná o:

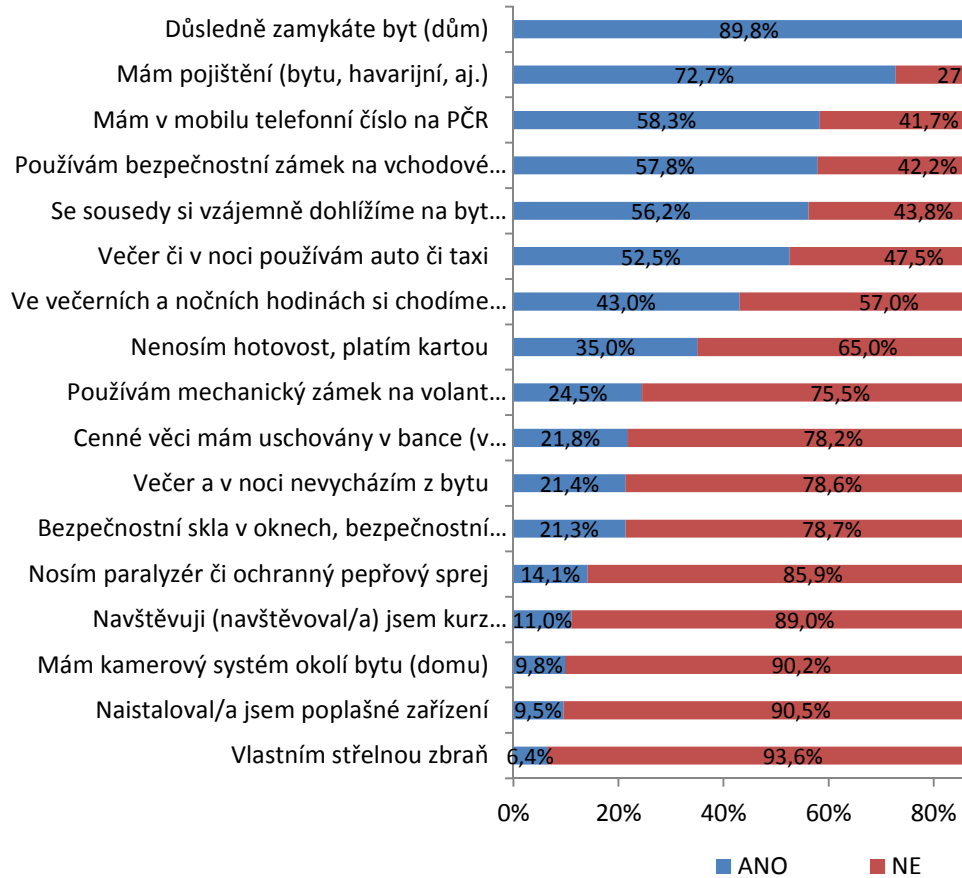
- 1) Posílení činnosti Policie ČR a městské policie v obci, především v nočních hodinách
- 2) Zavedení kamerového systému
- 3) Zahájení osvětové činnosti na školách
- 4) Dobře fungující vztah mezi občany a obcí

*Opět lze konstatovat, že nedošlo ke změně v realizovaných opatřeních obcemi oproti roku 2011, avšak jako velmi zajímavý je výskyt názorů směřujících k funkční kooperaci občanů a samosprávy.

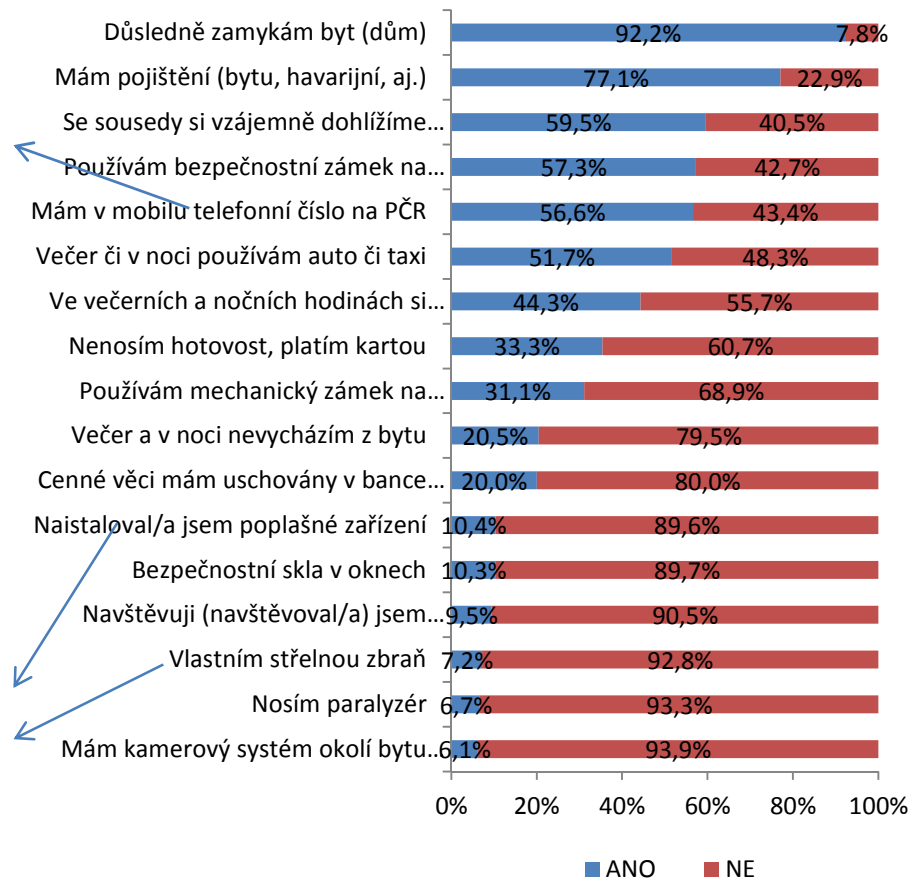

Graf 36: Komparace let 2011 a 2016 u varianty „ano, obec podniká opatření proti kriminalitě“ - vliv místa trvalého bydliště respondentů v rámci okresů Kraje Vysočina

Ze 17 předložených činností, které lze realizovat v domácnostech ke zvýšení bezpečnosti, má nejvyšší míru „užití“ důsledné zamykání bytu (domu), které uvedlo 89,8% oslovených respondentů. Druhým nejčastějším opatřením je pojištění (bytu, havarijní pojištění) se 72,7% a třetí pak „mám v mobilu telefonní číslo na PČR“ – 58,3% dotázaných. Naopak téměř vůbec nejsou realizována následující opatření: vlastním střelnou zbraň (6,4%), instalace poplašného zařízení (9,5%) a kamerový systém v okolí bytu či domu (pouze 9,8% oslovených).

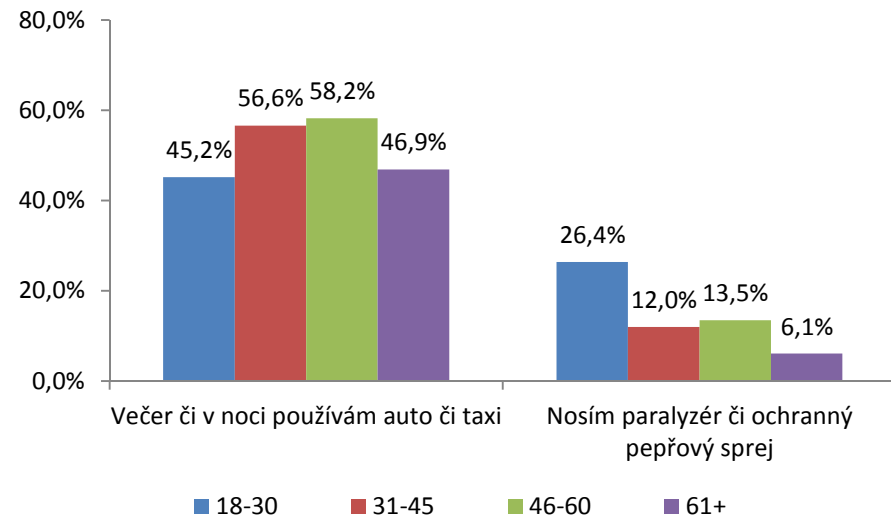
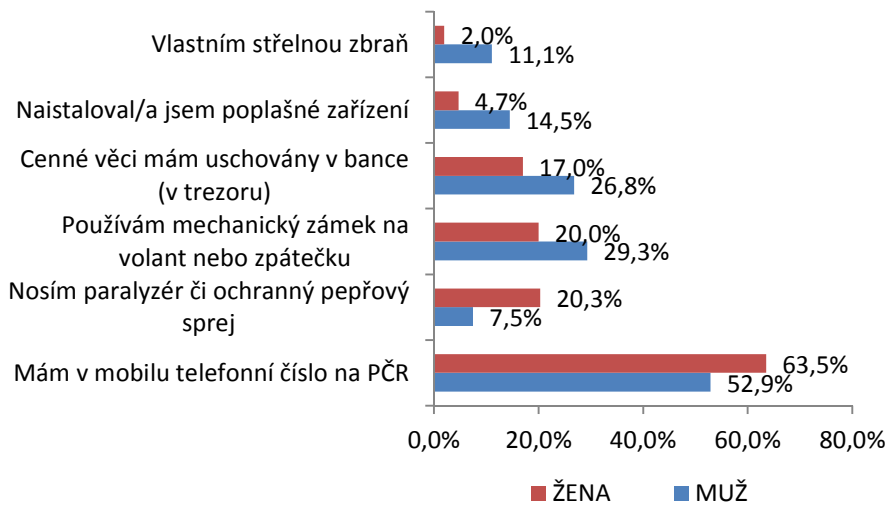

Graf 37: Která opatření ve své domácnosti používáte pro zvýšení vlastní bezpečnosti? (2016)

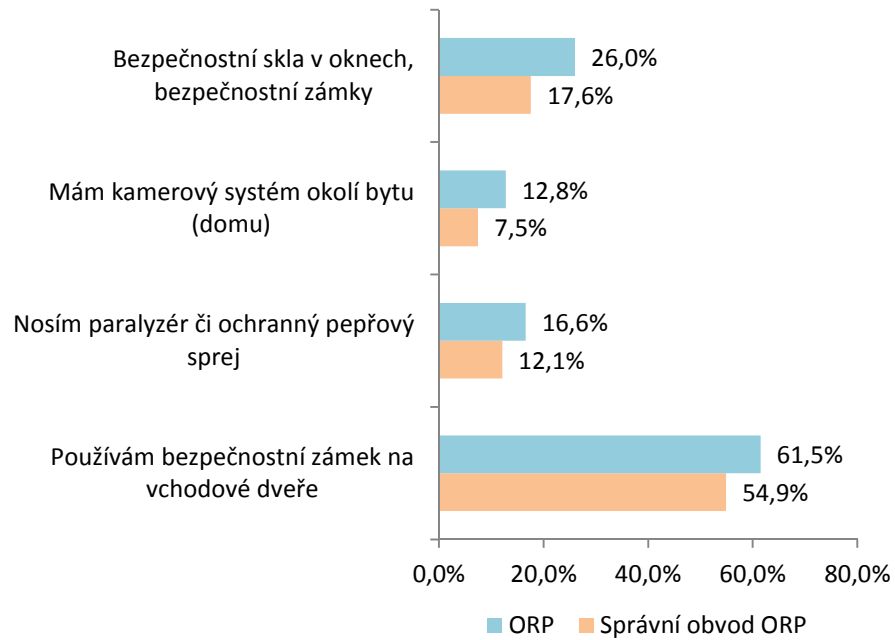
Graf 38: Která opatření ve své domácnosti používáte pro zvýšení vlastní bezpečnosti? (2011)

Sociodemografická podmíněnost: opět lze stejně jako v roce 2011 konstatovat, že výsledky nejsou překvapivé, byť mnoho z nich je statisticky významných (a lze je předpokládat i bez provedení průzkumu). Ženy jsou kromě technických opatření (např. střelná zbraň, mechanický zámek na volant, poplašné zařízení) výrazně obezřetnější a mají potřebu více než muži eliminovat nebezpečí prostřednictvím různých opatření. Markantní je tato tendence u varianty „nosím paralyzér či ochranný pepřový sprej“. Tuto variantu uvedla každá pátá žena, naopak pouze každý 13. muž. Výrazný rozdíl byl zjištěn také u varianty „cenné věci mám uschovány v bance“, kde toto opatření více využívají muži než ženy. Zřetelná tendence byla analyzována u proměnné věk. Dotázaní z vyšších věkových kohort jsou obezřetnější a více využívají různá bezpečnostní opatření. Výjimku potvrzující pravidlo lze vidět u varianty „večer či v noci používám auto či taxi“ a varianty „nosím paralyzér či ochranný pepřový sprej“. Tato dvě opatření osoby s nejvyšším věkem nedělají, spreje a paralyzéry nosí mladí do 30 let, taxi a auto používají ekonomicky stabilnější kohorty (31-45, 46-60). Velikost místa trvalého bydliště (vesnice vs. město) má vliv především u variant „používám bezpečnostní zámek na vchodové dveře“, „používám paralyzér či ochranný pepřový sprej“, „mám kamerový systém“ a „bezpečnostní skla“, které využívají více dotázaní z měst. Na základě analýzy lze také konstatovat, že vzdělání místo trvalého bydliště v rámci okresů Kraje Vysočina nemá na realizaci jednotlivých bezpečnostních opatření vliv.

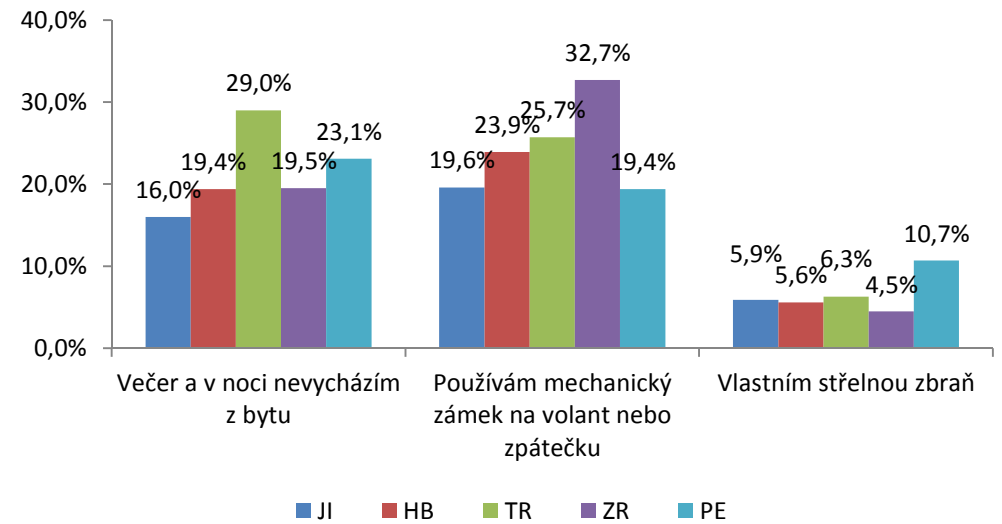

Graf 39: Realizovaná bezpečnostní opatření v domácnostech v závislosti na pohlaví respondentů (2016)

Graf 40: Realizovaná bezpečnostní opatření v domácnostech v závislosti na věku respondentů (2016)

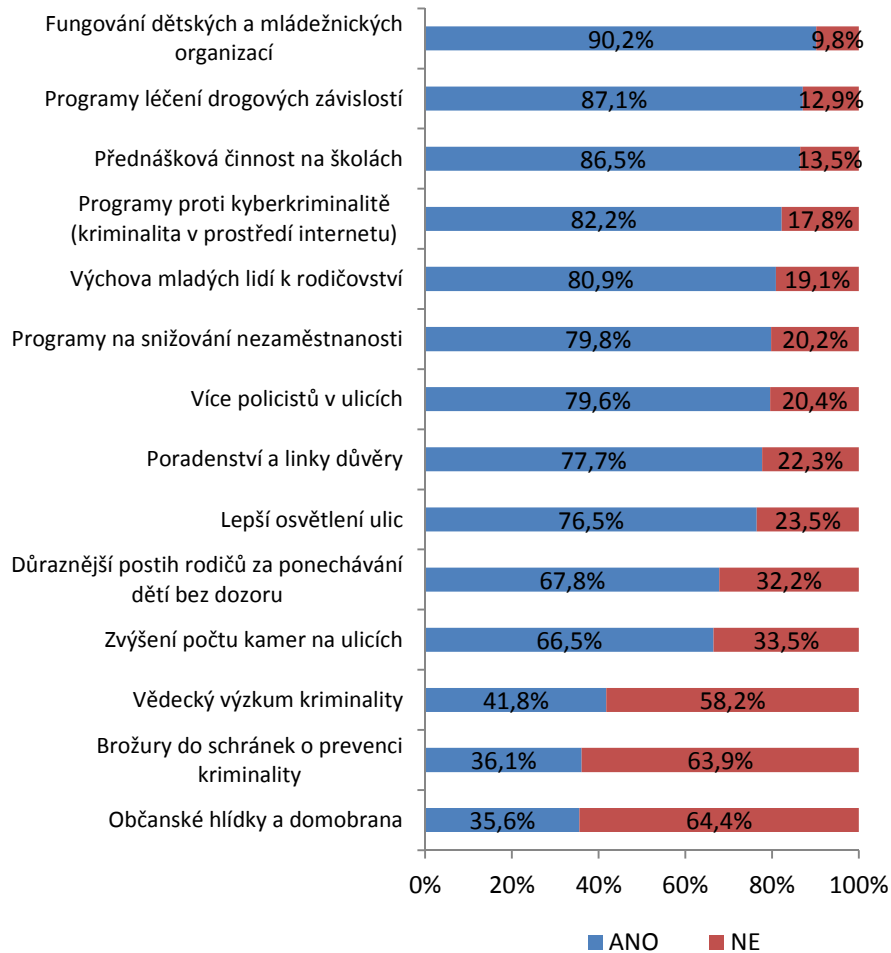

Graf 41: Realizovaná bezpečnostní opatření v domácnostech v závislosti na velikosti místa trvalého bydliště respondentů (2016)

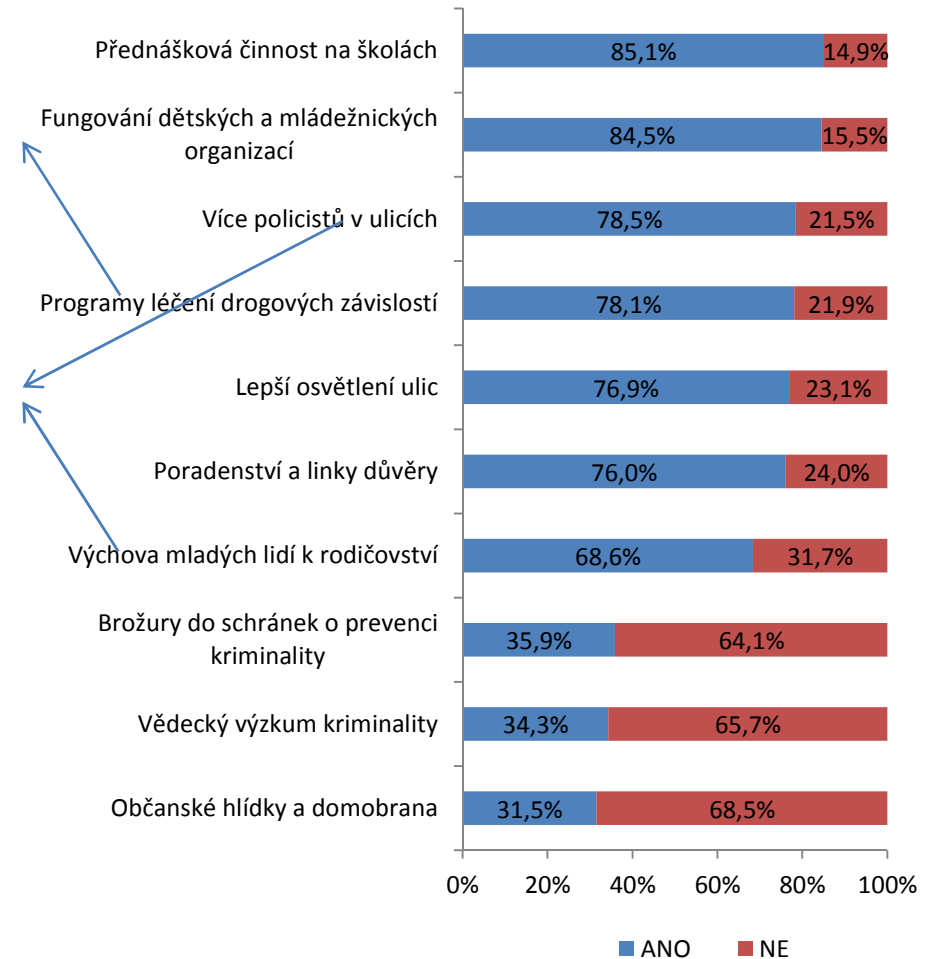

Graf 42: Realizovaná bezpečnostní opatření v domácnostech v závislosti na okresu místa trvalého bydliště respondentů (2016)

Analýzou otázky, která zjišťovala podporu opatření k eliminaci kriminality, bylo zjištěno, že nejvíce by dotázaní uvítali „fungování dětských a mládežnických organizací“ (90,2%), na druhém místě „programy léčeni drogových závislostí“ (87,1%) a „přednáškovou činností na školách“ 86,5%. Naopak nejmenší podporu měla varianta „občanské hlídky a domobrana“, kterou by podporovalo pouze 35,6% dotázaných.

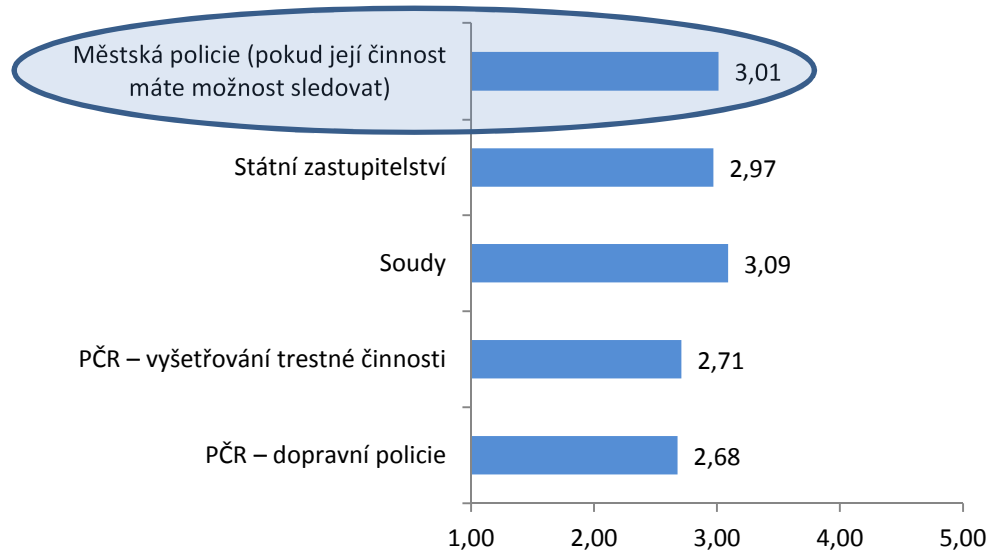
Graf 43: Které z programů byste podporoval/a jako prevenci proti kriminalitě? (2016)

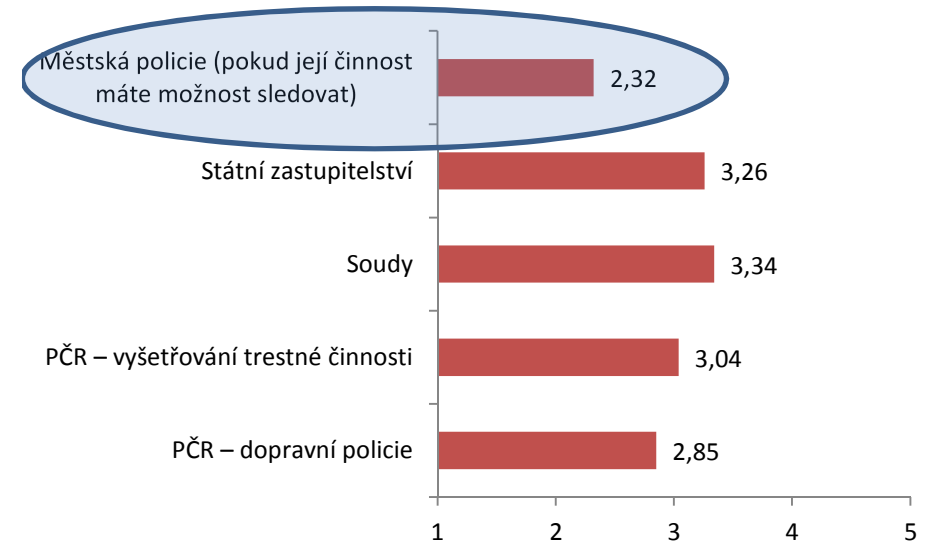
Graf 44: Které z programů byste podporoval/a jako prevenci proti kriminalitě? (2011)

9 HODNOCENÍ INSTITUCÍ ELIMINUJÍCÍCH KRIMINALITU

Hodnocení institucí starajících se o bezpečnost občanů bylo provedeno na pětibodové škále. Z analýzy dat vyplývá, že nejkvalitnější hodnocení má PČR – dopravní policie s průměrem známek 2,68, druhé nejlepší hodnocení pak má PČR – vyšetřování trestné činnosti (2,71). Naopak nejhorší hodnocení, tedy nejvyšší průměr známek, stejně jako v roce 2011 obdržely soudy (3,09). Oproti roku 2011 se výrazně změnila percepce městské policie, která měla v předchozím průzkumu nejlepší hodnocení, v letošním roce má druhé nejhorší s průměrem známek nad 3,00. Celkově lze konstatovat, že letošní hodnocení je pozitivnější než hodnocení z roku 2011.

Graf 45: Jak hodnotíte práci institucí starajících se o bezpečnost občanů? (2016)

Graf 46: Jak hodnotíte práci institucí starajících se o bezpečnost občanů? (2011)

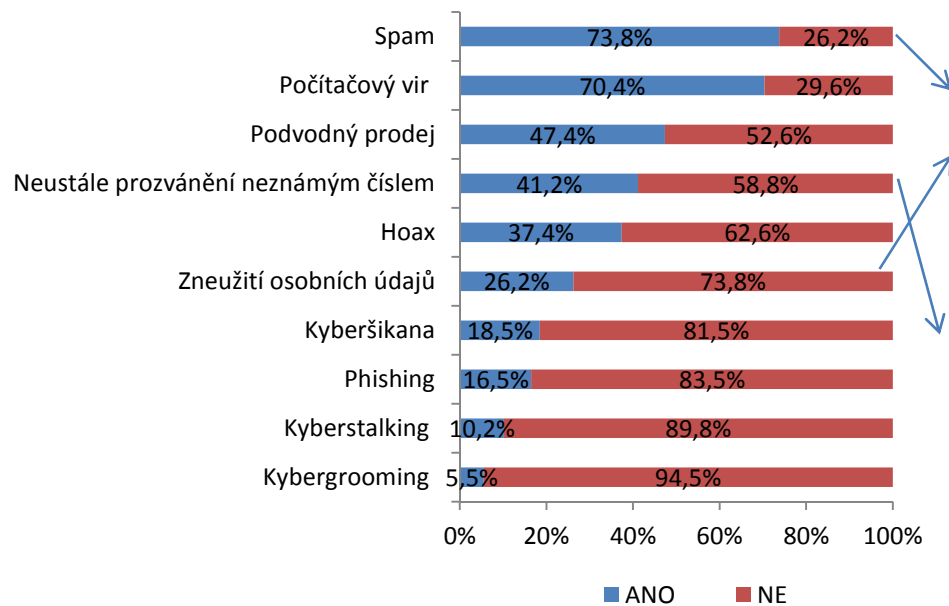
Z hlediska analýzy třídění II. stupně je možné konstatovat, že lze konstatovat, že žádná ze sociodemografických determinant nemá statisticky významný vliv na názory týkající se institucí starajících se o bezpečnost občanů. I když některé rozdíly mezi kohortami existují, jsou však naprosto statisticky neprůkazné. V následující tabulce č. 5 je prezentováno rozložení hodnocení podle místa trvalého bydliště respondentů v rámci jednotlivých okresů Kraje Vysočina. Tabulka má orientační charakter, mohla by být však pro zadavatele jistým vodítkem při tvorbě strategických programů prevence kriminality v rámci jednotlivých regionů Kraje Vysočina. Zvýrazněny jsou nejvyšší průměrné hodnoty, tedy nejhorší hodnocení instituce v daném okresu.

Tabulka 5: Průměr hodnocení jednotlivých institucí starajících se o bezpečnost občanů v závislosti na místě trvalého bydliště v rámci okresů Kraje Vysočina (2016)

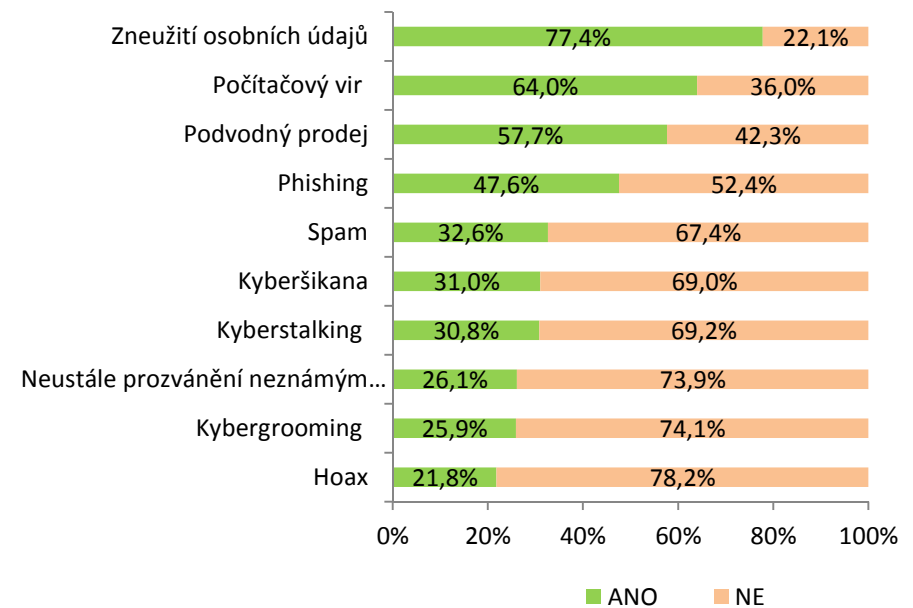
Instituce	Jl	HB	TR	ZR	PE
PČR – dopravní policie	2,62	2,56	2,74	2,70	2,79
PČR – vyšetřování trestné činnosti	2,62	2,61	2,89	2,63	2,81
Soudy	3,13	3,15	2,98	3,05	3,16
Státní zastupitelství	3,06	2,93	2,99	2,87	2,99
Městská policie (pokud její činnost máte možnost sledovat)	2,87	3,10	3,05	2,98	3,15

10 PERCEPCE ELEKTRONICKÉ KRIMINALITY (KYBERKRIMINALITA)

Novým prvkem v průzkumu percepce kriminality je část zaměřená na elektronickou kriminalitu (kyberkriminalitu), kde se vyskytuje mnoho termínů, které jsou tzv. neologismy. Respondentům byla předložena k posouzení baterie pojmů vztahující se k problematice elektronické kriminality. Z výsledků analýzy vyplývá, že nejvíce se dotázaní setkali se „spamem“ (73,8%) a s počítačovým virem (70,4%). S čím se respondenti téměř nesetkávají je „kybergrooming“ (5,5%) a „kyberstalking“ (10,2%). I když se pouze každý čtvrtý dotázaný setkal se „zneužitím osobních údajů“, nejvíce se tohoto druhu elektronické kriminality respondenti obávají (téměř 80,0%). Dále mají obavu z „počítačového viru (2/3 respondentů) a „podvodného prodeje“ (57,7%). Nejméně se obávají dotázaní „hoaxu“.

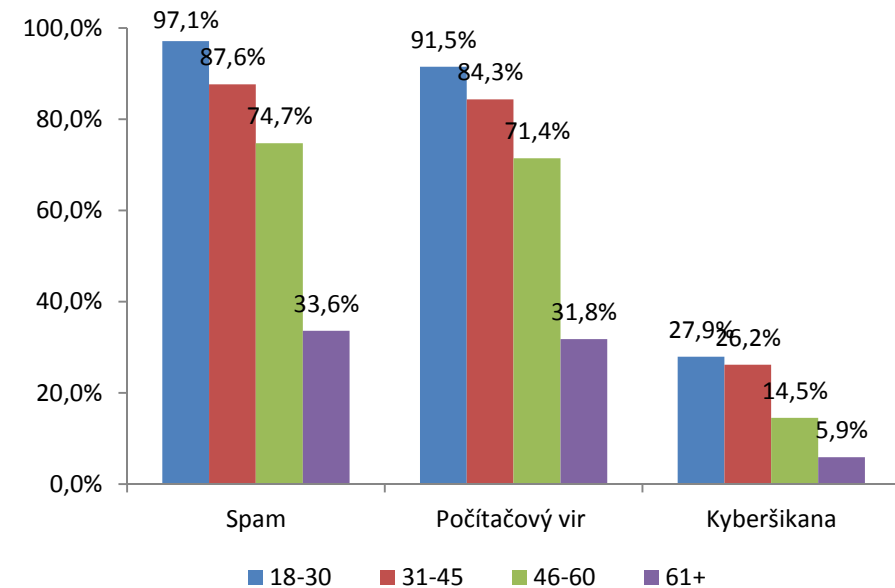
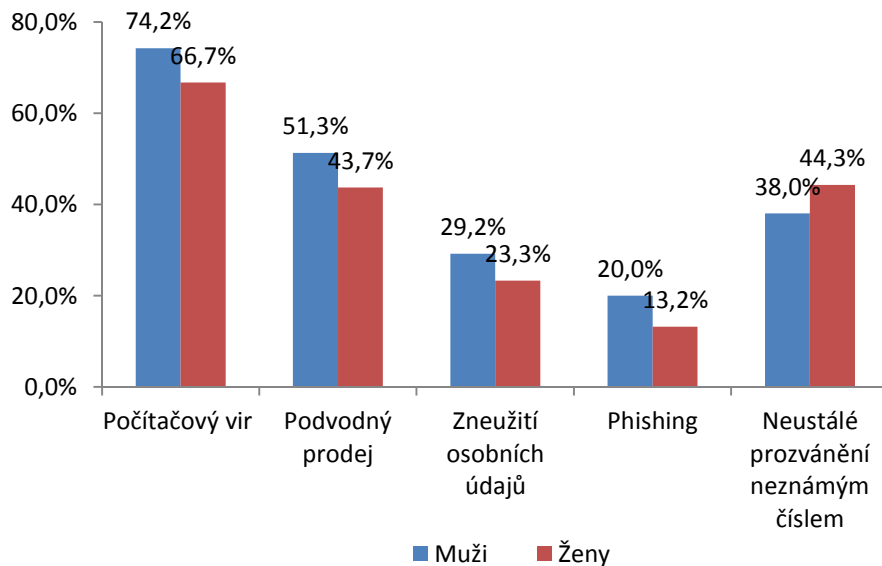

Graf 47: Setkali jste se s některým z pojmů elektronické kriminality? (2016)

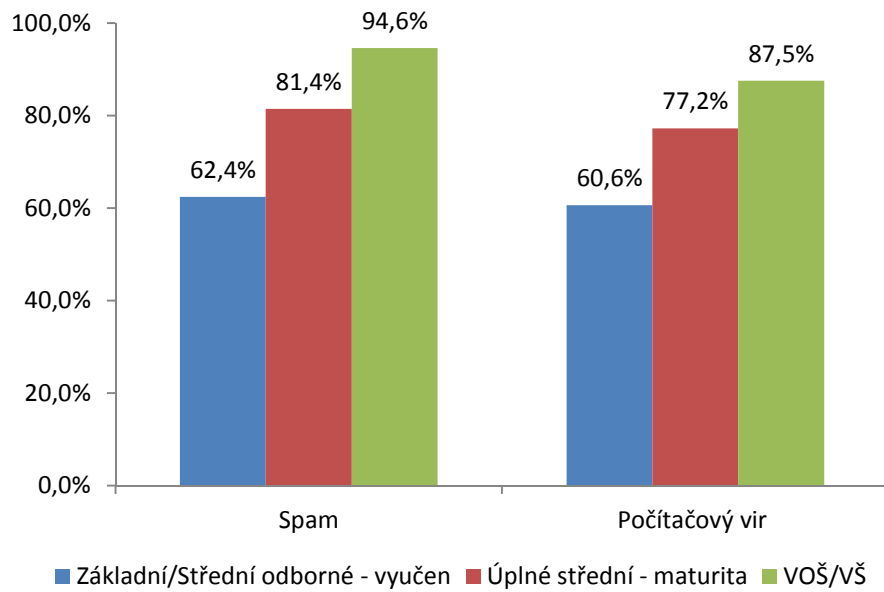
Graf 48: Míra obavy z jednotlivých druhů elektronické kriminality (2016)

Sociodemografická podmíněnost: Muži vykazují vyšší míru setkání se s jednotlivými druhy elektronické kriminality (více používají počítač), výjimkou je varianta „neustálé prozvánění neznámým číslem“, které se týká téměř poloviny žen. Jak lze předpokládat, věk a vzdělání hrají zásadní roli v tom, jak dotázaní obyvatelé Kraje Vysočina percipují jednotlivé druhy elektronické kriminality. Čím nižší věk a čím vyšší vzdělání, tím míra „setkávání se“ s jednotlivými druhy e-kriminality rapidně stoupá (nejvyšší sílu determinace vykazuje proměnná věk). Lze také konstatovat, že z hlediska velikosti místa trvalého bydliště nejsou mezi respondenty zásadní rozdíly (což svědčí o smazávání rozdílů mezi městem a vesnicí v používání a využívání PC a internetu) a také z hlediska místa trvalého bydliště v rámci okresů Kraje Vysočina. Velmi podobná tendence se nachází také u otázky zjišťující obavu z jednotlivých druhů e-kriminality. Mladí a více vzdělaní se více obávají než ostatní kohorty, u pohlaví je situace opačná oproti předešlé otázce. Vyšší míru obavy vykazují ženy a to u všech položek. Místo trvalého bydliště nemá vliv na obavu z kyberkriminality. Následující grafy budou dokumentovat výše uvedené tendence.

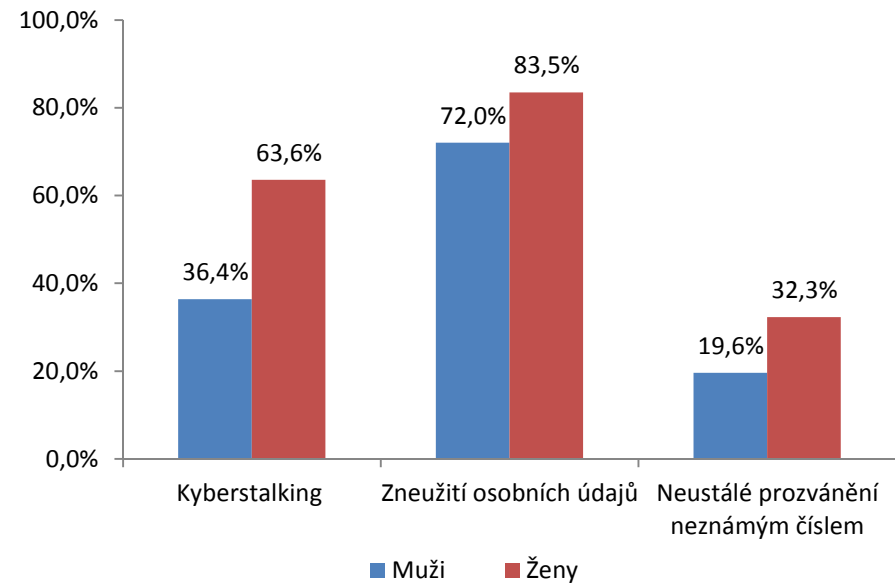

Graf 49: Setkali jste se někdy s pojmy elektronické kriminality – vliv pohlaví respondentům (2016)

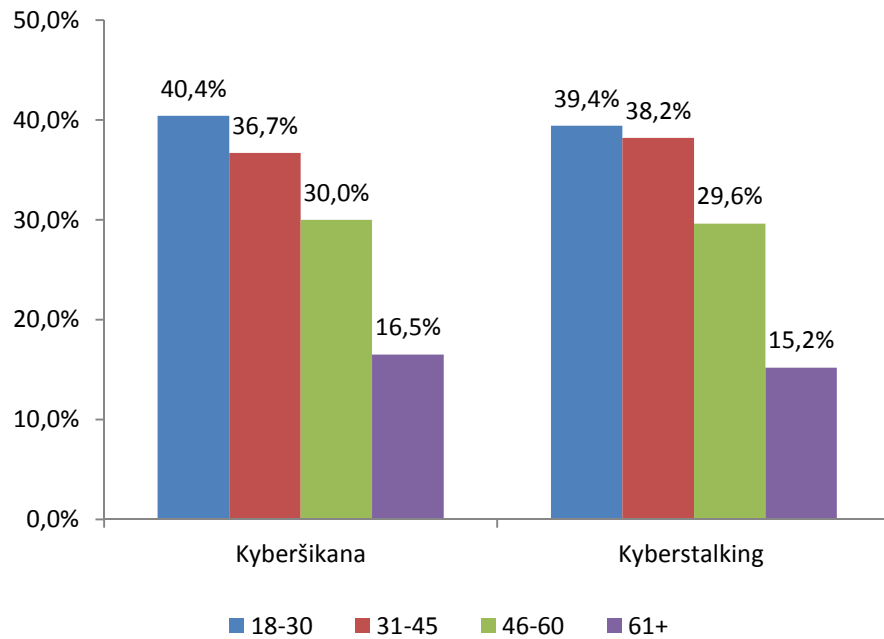
Graf 50: : Setkali jste se někdy s pojmy elektronické kriminality – vliv věku respondentům (2016)

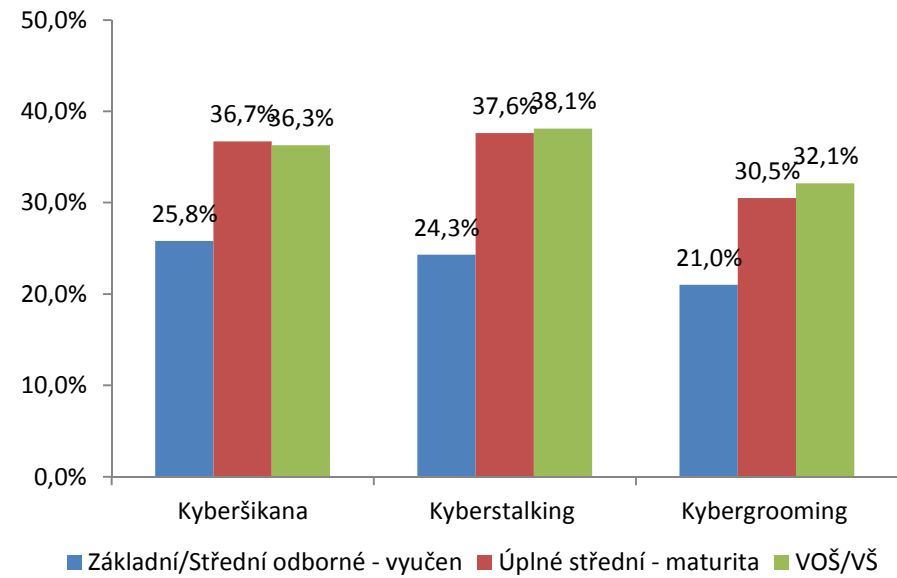
Graf 51: Setkali jste se někdy s pojmy elektronické kriminality – vliv vzdělání respondentů (2016)

Graf 52: Jaké formy elektronické kriminality se obáváte – vliv pohlaví respondentů (2016)

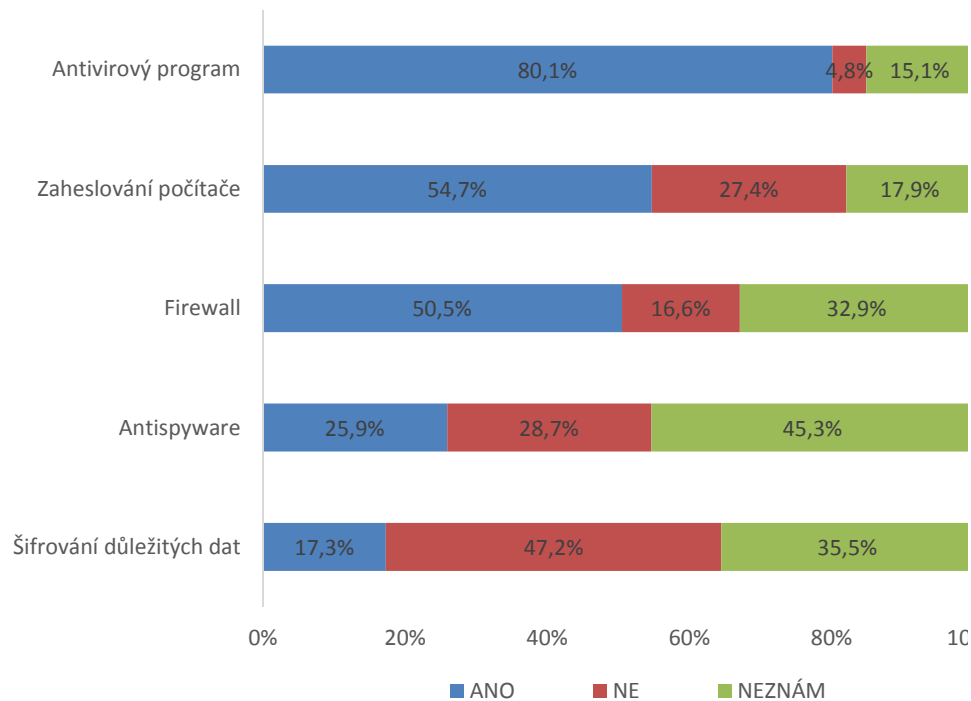

Graf 53: Jaké formy elektronické kriminality se obáváte – vliv věku respondentů (2016)

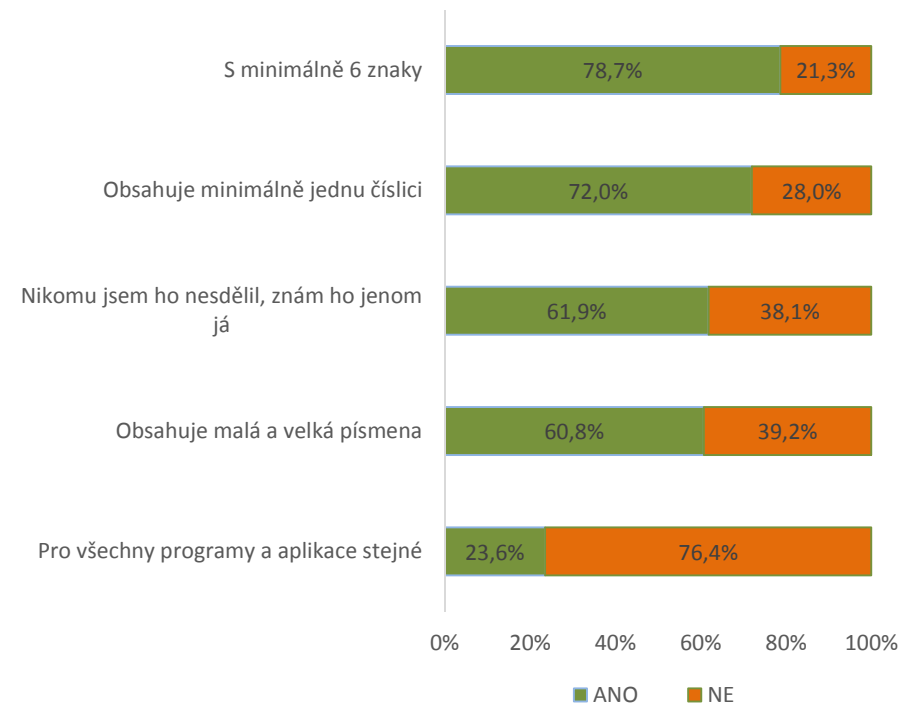

Graf 54: Jaké formy elektronické kriminality se obáváte – vliv vzdělání respondentů (2016)

Zabezpečení počítače se děje nejčastěji prostřednictvím antivirového programu. Tento způsob uvádí 80% dotázaných respondentů z Kraje Vysočina. Každý druhý respondent používá zaheslování počítače a firewall. Nejméně využívaným způsobem zabezpečení počítače je „šifrování důležitých dat“. Se zabezpečením počítače úzce souvisí i používání hesla. Nejčastěji má heslo minimálně 6 znaků (téměř 80% dotázaných uvádí tento způsob heslování), 3/4 mají v heslu obsaženu číslici a co je pozitivní, že hesla dotázaní variují, protože pouze 1/4 respondentů má heslo pro všechny programy a aplikace stejné. Analýzou třídění II. stupně nebyly zjištěny výsledky, které by byly překvapující, respektive by byly přínosné pro zkoumanou problematiku. Ačkoli se ve výsledcích analýzy objevují statisticky významné rozdíly, jsou to rozdíly, které jsou zřejmé i bez provedení průzkumu. Muži více zabezpečují všemi nabízenými možnostmi, stejně tak mladí do 30 let a respondenti s vyšším vzděláním.

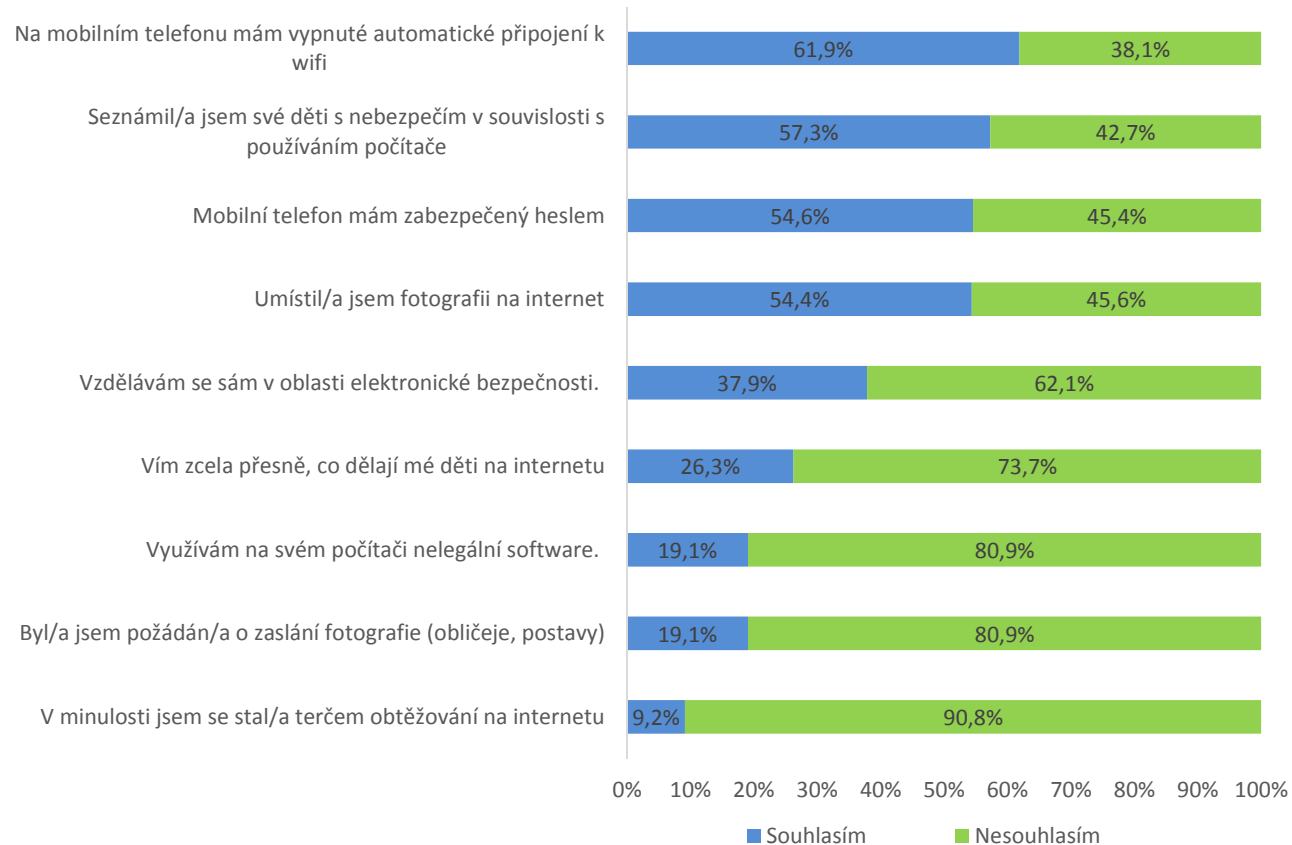

Graf 55: Způsoby zabezpečení počítače (2016)

Graf 56: Heslo pro přístup do internetových účtů, programů a aplikací (2016)

Test výroků směřující k dokreslení problematiky elektronické kriminality: nejvyšší míru souhlasu má výrok „na mobilním telefonu mám vypnuté automatické připojení k wifi“ (téměř 2/3 dotázaných), více než polovina oslovených (z těch, kteří mají děti) „seznámil/a své děti s nebezpečím v souvislosti s používáním počítače“ a má „mobilní telefon zabezpečený heslem“. Nejnižší míru souhlasu má výrok „v minulosti jsem se stal/a terčem obtěžování na internetu“, což lze percipovat jako pozitivní informaci.

Graf 57: Test výroků mapující problematiku elektronické kriminality (2016)

PŘÍLOHY

1. Dotazník
2. Elektronická podoba závěrečné zprávy